

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAĞCILIK SEKTÖRÜ VE ÜZÜM
ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINACAK TEDBİRLERİN
TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Toplantı
22 Şubat 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, Komisyon çalışmalarının bir köşe yazarı tarafından eleştirilmesine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku'nun yaptıkları açıklamalardaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III. AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Komisyonun çalışmalarını sürdürdüğüne ve eleştiri konusunun siyasi malzemeye dönüştürülmemesi

gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun, Komisyonla ilgili haksız bir açıklama yapılmışsa Komisyon olarak cevap verilebileceğine ve bu konuda aydınlatılmak istediğine ilişkin açıklaması

IV.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerilerine ilişkin görüşmeler

V.- SUNUMLAR

1.- MEYED Yönetim Kurulu Üyesi Ozan Diren'in, meyve suyu sektöründe bağcılığın önemi ve teşvik sistemi hakkında sunumu

2.- Gölarmara Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Zıyan'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

3.- Sarıgöl Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali İhsan Ülgen'in, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

4.- Ahmetli Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünsal'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

5.- CENA Grup Yönetim Kurul Başkanı Cengiz Balık'ın, yaş üzüm ihracatı ve üretimiyle ilgili sorunlar, çözüm önerileri ile bağcılık sektöründe çalışan gündelik işçiler hakkında sunumu

6.- ORKA Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serhat Orhan'ın, kuru üzüm ihracatıyla ilgili sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

7.- Servet Erbay'ın, Üzüm Bilgi Sistemi, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

8.- Manisa Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Altındağ'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

9.- Alaşehir Ticaret Borsası Ziraat Mühendisi Süleyman Yüksel'in, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

10.- Uçak Kardeşler Yönetim Kurulu Başkanı Ali Uçak'ın, ihracat ve üretimle ilgili sorunlar ile çözüm önerileri hakkında sunumu

11.- Alaşehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Soygür'ün, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

12.- Turgutlu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Orcan'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

**BAĞCILIK SEKTÖRÜ VE ÜZÜM ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARININ ARAŞTIRILARAK
ALINACAK TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**6'ncı Toplantı
22 Şubat 2018 Perşembe**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bağcılık Sektörü ve Üzüm Üreticilerinin Sorunlarının Araştırılarak Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 11.02'de açıldı.

Komisyon Başkanı İsmail Bilen,

Komisyon çalışmalarının bir köşe yazarı tarafından eleştirilmesine,

İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun yaptıkları açıklamalardaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, Komisyonun çalışmalarını sürdürdüğüne ve eleştiri konusunun siyasi malzemeye dönüştürülmemesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu, Komisyonla ilgili haksız bir açıklama yapılmışsa Komisyon olarak cevap verilebileceğine ve bu konuda aydınlatılmak istediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

MEYED Yönetim Kurulu Üyesi Ozan Diren tarafından, meyve suyu sektöründe bağcılığın önemi ve teşvik sistemi,

Gölmarmara Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Zıyan,

Sarıgöl Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali İhsan Ülgen,

Ahmetli Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünsal,

Manisa Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Altındağ,

Alaşehir Ticaret Borsası Ziraat Mühendisi Süleyman Yüksel,

Alaşehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Soygür,

Turgutlu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Orcan,

Tarafından, bağcılık sektörü ile üzüm üreticilerinin sorunları ve çözüm önerileri;

CENA Grup Yönetim Kurul Başkanı Cengiz Balık tarafından, yaş üzüm ihracatı ve üretimiyle ilgili sorunlar, çözüm önerileri ile bağcılık sektöründe çalışan gündelik işçiler,

ORKA Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serhat Orhan tarafından, kuru üzüm ihracatıyla ilgili sorunlar ve çözüm önerileri,

Servet Erbay tarafından, Üzüm Bilgi Sistemi, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri,

Uçak Kardeşler Yönetim Kurulu Başkanı Ali Uçak tarafından, ihracat ve üretimle ilgili sorunlar ile çözüm önerileri,

Hakkında birer sunum yapıldı.

Bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerilerine ilişkin bir görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 14.15'te toplantıya son verildi.

22 Şubat 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: İsmail BİLEN (Manisa)**BAŞKAN VEKİLİ: Necip KALKAN (İzmir)****SÖZCÜ: İbrahim Halil FIRAT (Adıyaman)****KÂTİP: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli katılımcılar, değerli basın mensupları; toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum.

Hepimize hayırlı günler diliyorum.

Bugün genellikle üzüm diyarı olan Manisa'mızdan, ilçelerimizden ticaret borsasını, yine il ve ilçe ziraat odası başkanlarımızı ve ayrıca bir de Meyve Suyu Endüstrisi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Ozan Diren arkadaşımızı davet ettik, onları dinleyeceğiz.

Toplantımızın şimdiden özellikle müstahsilimize, üreticimize, ülkemize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, Komisyon çalışmalarının bir köşe yazarı tarafından eleştirilmesine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Doğru bir iş yaptığımızı düşünüyorum. Geçen hafta bizimle ilgili, çalışmalarımızla ilgili köşe yazarı olduğunu zanneden bir arkadaşın yazısını okudum, belki kısmen arkadaşlarımızın da dikkatini çekmiştir. Türkiye'nin teröre karşı mücadele verdiği bugünlerde üzümle uğraşmamızı, üzümün türevleriyle meşgul olmamızı lüzumsuz bir iş olarak yorumlamış arkadaşımız. Bir tespitte bulunmuş; eğer bu tespitini bilgisizliğine dayalı olarak yapmış ise cehaletine sayarım, bilgi dışında ise ideolojik bir saplantıyla sadece iktidara muhalefet etme içgüdüleriyle yapmışsa bunu da yalan bir haber veya yazı olarak değerlendiririm ki hem kendisine hem de okuyucularına saygısızlık yaptığını düşünürüm.

Öncelikle, Komisyonumuzun dışında madde bağımlılığıyla ilgili, alakalı bir Komisyonumuzun da olduğunu bu köşe yazarı olduğunu iddia eden arkadaşına hatırlatmak isterim. Madde bağımlılığı komisyonunun kurulmasını Genel Kurulda reddettiğimizi iddia ediyor. Hâlbuki bu, hemen hemen tüm siyasi partilerin oy birliğiyle geçmiş ve çalışmalarını da sürdüren bir Komisyon. Meclisimizde bizimle birlikte 2 tane araştırma komisyonu, 18 tane de asli komisyon bulunmaktadır. Bu arkadaşın buradan bu bilgileri hatırlatarak vatandaşa doğru bilgi vermesini özellikle tavsiye ederim.

Niye üzümle uğraşıyoruz? Terörle mücadele edildiği bugünlerde üzümle uğraşmanın yersiz olduğunu, üzümün türevleriyle meşgul olmanın gereksiz olduğunu iddia etmiş arkadaşımız. Bizim, bir taraftan terörle mücadele ederken, bir taraftan şeytan taşlarken bir taraftan da ibadet ettiğimizi yani diğer sektörlerle ilgili, alakalı çalışma yaptığımızı unutmamalıdır. Terörle mücadele ediyoruz diye diğer sorunları görmezden gelmemizi beklemleri yanlıştır. Bu Komisyonu da sadece bizim kurduğumuzu ya da AK PARTİ iktidarının ya da AK PARTİ çoğunluğunun kurduğunu okuyucularıyla paylaşmış, bu da diğer siyasi partilerimize bir haksızlıktır. Tüm siyasi partilerimizin talebiyle ve desteğiyle üreticimizin, müstahsilimizin daha fazla gelir elde etmesi yönünde ve varsa sorunlarının giderilmesi noktasında Hükûmete, Bakanlığa alınması gerekli tedbirler varsa bu tedbirleri de raporla bildirme,

tavsiye etme amacıyla kurulmuş bir Komisyondur. Bu sektörden yaklaşık 1 milyar dolara yakın bir gelir elde edilmektedir, bu da ülkenin hem ticaretine hem de diğer sektörlerine kaynak oluşturan bir gelirdir. Dolayısıyla buradan Hükûmeti eleştirmek ya da ideolojik bir yaklaşımla AK PARTİ iktidarına bir eleştiri getirmek adına yapılan çalışmayı, yazıyı iki sebeple doğru bulmam. Elbette ki müstahsilin, üreticinin ya da sektörün varsa sorunları, bu sorunların giderilmesi noktasında önerileri sivil toplum örgütlerimizden almak ve bunun neticesinde de Hükûmete veya ilgili bakanlıklara bu tedbirlerin alınması noktasında tavsiyede bulunmak bizim görevimiz. Bir taraftan bunu yapacağız, bir taraftan da terörle mücadelemize sonuna kadar ülkenin, milletin bekası adına verilmesi gereken ne destek varsa Meclis olarak, Genel Kurul olarak ve komisyonlar olarak, milletvekilleri olarak bunları da vermek bizim görevimiz, millet bize bunun için bir görev verdi ve bu görevi millet adına burada ifa etmekteyiz. O arkadaşları ciddiye aldığımın değil, varsa eğer bir okuyucu kitlesi, o okuyucu kitlesine olan saygımdan dolayısıdır bu açıklamam yoksa onu ciddiye aldığımın değil. Okumadığınıza göre kayda değer de bulmamışsınız demek ki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Okumadığımız için kayıt yapacak bir durum yok Sayın Başkan. Kim olduğunu söylemiyorsunuz, yazılı metnin içeriğini de bilmiyoruz. Yani haklı olabilirsiniz -haklı haksız diye o konuda bir yorum yaptınız ama- bir eleştiri getiriyorsunuz, bir yazıdan bahsediyorsunuz, biz bilmiyoruz. Biz çalışıyoruz, biz Komisyon olarak görevimizi yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Sındır, size bir söz verebilirim, hiç problem değil. Size de bir haksızlık olduğu için ben bu haksızlığın giderilmesini istedim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sadece AK PARTİ'nin değil tüm siyasi partilerin...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Okumadığımız bir şeyi “Kayda değer bulmuyoruz.” demenizi ben kabul edemiyorum.

BAŞKAN – Kayda değer bulmuş olsaydınız okurdunuz diye düşündüm.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Okumadığımız bir şeyin kayda değer olup olmadığını bilemiyoruz.

BAŞKAN – Peki, söz verebilirim istiyorsanız. Bunu doğru buluyorsanız, bu eleştirileri doğru buluyorsanız; yapılan haksız, yanlış, ideolojik tenkide bir cevabınız varsa size söz verebilirim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

III. AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Komisyonun çalışmalarını sürdürdüğüne ve eleştiri konusunun siyasi malzemeye dönüştürülmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, oturumu açtınız. Burada çok kıymetli ziraat odalarımızın, benim de bölgemin ticaret borsalarımızın, ihracatçı firmalarımızın, özel sektör kuruluşlarımızın temsilcileri var, onları dinleyeceğiz. Komisyonumuz çalışmalarına devam ediyor. Mecliste grubu bulunan 4 siyasi partinin 4'ünün de teklifi doğrultusunda oluşturulmuş bir Komisyon olarak ortak bir noktada buluşmanın da mutluluğuyla bu Komisyon çalışmalarını sürdürüyoruz. Bir köşe yazarının bir yazısından eleştiri getiriyorsunuz, köşe yazarının kim olduğunu bilmiyorum, yazısını okumadım, içeriği hakkında hiçbir bilgim yok, ne olumlu ne olumsuz bir şey söyleme şansım da yok, getirdiğiniz eleştirilerin ne olduğunu da anlayamadım. Haklı olabilirsiniz, ben haklı haksız yorumu da yapmıyorum, bu sözüm yazarın yazdıklarını olumlandırmak, olumsuzlandırmak ya da herhangi

bir şekilde eleştiri veya kabulleniş anlamında bir söz de değildir. Daha ilk sorumu sorduğumda bana “Okumadıysanız kayda değer bulmuyorsunuz.” sözünüz bile kendi içinde çelişki taşıyor. Okumadığım bir şeyi nasıl kayda değer bulurum veya nasıl kayda değer bulmam? Yani varlığından bile haberim olmayan bir şeyi nasıl kayda değer bulmam veya bulurum? Yani bu konudaki yorumunuz da... Yani, lütfen, sizden rica ediyorum, istirham ediyorum: Burada farklı siyasi partilerin temsilcilerinin olduğu bu Komisyonunda, partilerin üzerinde bir araştırma komisyonumuzda sektörün sorunlarını ve bu sorunlara çözümlerimizi üretmeye ve bunu Meclis gündemine almaya çalışırken bunu bir siyasi meseleye dönüştürmeyelim. Bu kapsamda söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Sayın Başkanım, ben istirham ediyorum...

BAŞKAN – Bir saniye...

Arkadaşlar, çalışma esasımızı, usulümüzü size hatırlatayım. Söz talep ederseniz söz vereceğim ancak söz talep etmeden konuştuğunuzda konuştuklarınız kayda girmiyor, giremiyor. Önünüzdeki butonlara bastığınızda yeşil bir ışık yanacak.

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Bir şey söylemeyeceğim ben.

BAŞKAN – İzin verin, tamamlayayım.

Buradan söz vereceğim, kırmızıya dönüşecek ve sözleriniz kayda girecek. Yani buraya kadar gelmişken sözleriniz kayda girsın diye söylüyorum. Lütfen, butonlara basarak söz talep edin.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

2.- İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrikulu'nun, Komisyonla ilgili haksız bir açıklama yapılmışsa Komisyon olarak cevap verilebileceğine ve bu konuda aydınlatılmak istediğine ilişkin açıklaması

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de bugünkü çalışmamızın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Komisyonumuzu teşrif eden çok kıymetli ziraat odası başkanlarımıza, ticaret borsası başkanlarımıza ve ihracatçı firma temsilcilerimize, MEYED temsilcilerine de huzurunuzda “Hoş geldiniz.” diyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, sizin açılış konuşmanızda belirttiğiniz konu aslında bizler tarafından çok bilinen bir konu olmadığı için, müphem bir konu olduğu için galiba birazcık daha açıklamaya ihtiyaç var. Ancak genelinden şöyle yola çıkarsak şunu belki söylememiz mümkün olabilir: Komisyon çalışmalarımıza ithafen yazılı veya görsel basında olumsuz bir şekilde, haksız bir şekilde, bir karalama kampanyası şeklinde yazılan bir yazı veya bir haber çıktıysa bu Komisyonumuzun tamamına yapılmış olan bir hakarettir. Komisyon olarak bizim buna bir tepki göstermemiz tabii ki gayet doğaldır. Komisyon Başkanı olarak sizin de buna bir cevap hakkınız mutlaka doğar. Ancak ben de Kamil Hocam gibi ne yazıldığını çok bilemediğim için biraz afaki konuşuyorum yani ne olduğunu bilemeden bu şeyleri söylüyorum ama anladığım kadarıyla bir infiale yol açmış ki siz de haklı olarak bu sözleri toplantının açılışında dile getirdiniz. Burada yapılan çalışmalar...

Çok değerli arkadaşlar, sizler tabii böyle bir tartışmanın içerisinde girmiş oldunuz ama -bunu diğer misafir arkadaşlarımıza hitaben söylüyorum- bir yandan da şunu bilmenizde fayda var: Şimdi, Meclisin bir çalışma usul ve esası var arkadaşlar. Bu Komisyon bir araştırma komisyonu. Bu Komisyon Meclisin sürekli bir komisyonu değil ama belirtildiği gibi, Mecliste grubu bulanan 4 siyasi partinin ortak görüşü

olarak hem bağcılık sektörünün hem de üzüm üreticilerinin sorunlarına bir çare aramak üzere kuruldu ve Mecliste temsil edilen bütün siyasal partilerin temsilcileri olarak bizler de buradayız. Sizler gibi çok kıymetli temsilcileri, sektörün temsilcilerini de çağırıyoruz, onları dinliyoruz ve inşallah, bu çalışmanın sonucunda da bu mutabakatla.... Hakikaten, Kamil Hocamın da dediği gibi, ciddi bir uzlaşmayla da bu çalışmalar gidiyor ve hepimizin maksadı da üzümü yemek yani, onu da söyleyeyim, bağcıyı falan dövmek değil. Bunun sonucunda bütün sektörün bileşenlerinin ortak sorunlarını bulup -üretici bir yandan, sanayici bir yandan, ihracatçı bir yandan, çiftçimiz bir yandan- hepsinin sorunlarına da bir çare bulmaya çalışıyoruz. Ama birisi tekerimize de çomak sokuyorsa Sayın Başkanım, bizim buradan cevap hakkımız da doğuyor tabii ki, siz de Başkanımız olarak açıkçası Komisyonun yetkilerini kullanarak buna cevabınızı verebilirsiniz ama bir de lütfedip bizi aydınlatırsanız çok sevineceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hayhay.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku'nun yaptıkları açıklamalardaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Reklamını yapmamak adına ismini söylemedim, çalıştığı kurumun adını da vermedim. O kuruma da bir haksızlık yapmak istemem belki kurumun genel bir politikası da değildir; bu, şahsa yöneliktir. Hepinizi, hepimizi ilzam ettiği için buna cevap verdim, söylediklerimde asla ve kata siyasi bir şeyim de yok. Komisyonun tüm üyelerinin ve tüm siyasi partilerimizin haklarını korumak adına bu cevabı verdim. Söylediklerime de herhâlde bir eleştiri getirmediğiniz Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne demiş Sayın Başkan, anlamadım ki.

BAŞKAN – Ben söyleyeyim: “Dünyada bu kadar sorunumuz varken 911 kilometre boyunca PKK özerk bölgesi oluşturuluyor. 4 milyon Suriyeli Türkiye’de -çok af buyurun- bilmem neyini gezdirirken evlatlarımız Suriye topraklarında şehit ediliyor, kolunu bacağını bırakıyor.” gibi devam ediyor. “Türk halkı kendisini cumhuriyet tarihimizde olmadığı kadar endişeli hissediyor. Peki, herkesin zihninde aynı soru: Ne yapmalı? İzah edeyim: Kuru üzüm yiye, antioksidandır.” gibi... “Günde 84 gram kuru üzüm yerseniz ritim bozukluğunuz gider.” Geçen hafta yaptığımız...

NECİP KALKAN (İzmir) – Toplantıda konuştuğumuz konular.

BAŞKAN – Evet.

Komisyon tutanaklarından bir sürü şey almış. “Şunları şunları yiye, bunlar kolesterol, bunlar bilmem neye, sağlığa iyi gelir.” Çağırdığımız hocayı eleştiriyor, o hocanın söylediklerini kısmen eleştiriyor. Yetmiyor, ondan sonra da diyor ki: “Bunu AK PARTİ kurdu ve aynı zamanda da uyuşturucuyla mücadele noktasında verilen önergeyi de reddetti.” Hâlbuki o, madde bağımlılığı komisyonu devam ediyor, kuruldu, devam ediyor.

NECİP KALKAN (İzmir) – İzmir’den Kerem Ali de üyesi.

BAŞKAN – Şimdi, bu eğer bilgi eksikliğine dayalıysa cehalet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu muhatap alınacak bir şey de değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani bu kadar önemseyeceğiniz, bu kadar üzerinde duracağınız bir şey değil.

NECİP KALKAN (İzmir) – Adını da söyle Başkanım, bu nedir ya? Allah Allah, bu kim ya?

BAŞKAN – Şimdi, dolayısıyla da bu Komisyonu da sanki biz AK PARTİ’liler oluşturuyoruz ve AK PARTİ kurmuş gibi söyleniyor, buradaki katılımcıların tamamı duysun diye söyledim. 4 siyasi partinin de destek verdiği bir araştırma komisyonu Komisyonumuz. Dolayısıyla sizlere de diğer siyasi partilerimize de yanlışlık, haksızlık yapılmasın istedim. Eğer bu da bilgi eksikliğine dayalıysa cehalettir; değilse, ideolojik kaygılarla ya da sırf AK PARTİ karşıtlığıyla söylenmişse de bu bir yalan haberdır, bizi takip ediyordur, cevap verecektir eminim, bu yanlışlığı da düzelterek. Ben de reklamını yapmamak ve kendisini de ismen burada anmamak adına ismini söylemedim, sizlere de bu maili atabilirim.

IV.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerilerine ilişkin görüşmeler

BAŞKAN - Şimdi, arkadaşlarımızın bir talebi var, kıymetli arkadaşlarımız genellikle bizim bölgeden olduğu için biz birbirimizi tanıyoruz ama Komisyonumuzun diğer üyesi arkadaşlarımız derler ki: Arkadaşlarımız kendilerini bir takdim etseler bize, biz onları da tanımış olsak.

(Komisyona katılanlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, masamızdaki üzüm –bizi takip edenler için söylüyorum- Manisa Bağcılık Araştırma Enstitümüzden gönderildi. Bir de üzüm suları... Bunları tabii tanıtım amaçlı söylüyorum, devlet kurumu dolayısıyla devletin reklamını yapmamız da bir beis teşkil etmez.

Aynı zamanda Salihli Ticaret Borsası Başkanımızın da yine üzüm, çekirdeksiz kuru üzüm ikramı var, onlara da teşekkür ediyoruz.

Uçak Kardeşler de dün gelmişlerdi, kendilerine de yaş üzümü merak eden arkadaşlarımızın bulunduğu söyleyince...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Yaş üzüm masaya konu, kalktı sonra.

BAŞKAN – Yıkanması için geri gönderdim Sayın Bakanım.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Görümlük üzüm.

BAŞKAN – İkrâm edilen yaş üzüm görümlüktü.

Evet, şimdi, Ozan Diren Bey’i dinleyelim, ondan sonra çalışma esasımızı söyleyeceğiz.

Arkadaşlar, aşağı yukarı bugüne kadar bütün birlikler de dâhil olmak üzere, kooperatiflerimiz üzümün Türkiye’deki, dünyadaki bağ alanlarının dönümünü, üretim miktarını, ihracat miktarlarını hem sözlü hem de yazılı olarak Komisyonumuza gönderdiler. Sizden taleplerimiz, beklentilerimiz bölgesel olabilir ya da genel olabilir, sektörle alakalı varsa genel itibarıyla bir sorun ve bu sorunun giderilmesi veya azaltılması noktasında önerileriniz nelerse bunu özetlerseniz hem daha verimli çalışmış oluruz hem de daha kısa sürede işlemlerimizi tamamlamış oluruz.

Süreyi de arkadaşlarımız –katılımcı da çok olduğu için bugün bitirmek niyetindeyiz bu çalışmayı- en fazla on dakikayla sınırlandıralım derler.

NECİP KALKAN (İzmir) – Beş dakika efendim, Büyük Millet Meclisinde beş dakika.

BAŞKAN – Tek başına sadece meyve suyuyla ilgili söylüyorum. Diğerleri, zaten ziraat odası, borsa başkanlarımız birbirine benzer, birbirini teyit eden şeyler söyleyecektir. Söylenmemiş sözleri söylersek zamandan da tasarruf etmiş oluruz, söz israfından da kaçınmış oluruz.

Buyurun.

V.- SUNUMLAR

1.- MEYED Yönetim Kurulu Üyesi Ozan Diren'in, meyve suyu sektöründe bağcılığın önemi ve teşvik sistemi hakkında sunumu

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Efendim, öncelikle Meclisimizde böyle bir komisyon oluşturulduğu için çok teşekkür ediyorum, gerçekten önemli bir mesele.

Benim şirketimi, şu an Genel Müdürlüğünü yaptığım şirketi kuran dedem, dedem de kurarken tarıma dayalı sanayinin öneminin altını çizerek kuruyor çünkü bizim petrolümüz neticede tarım, biz bu ürünü dünyaya satabilsek ancak kalkınabilirizden yola çıkarak kurulmuş bir şirketin yönetimini yapıyorum zaten.

Aslında söylenecek çok şey var ama on dakikaya sıkıştırmaya çalışacağım Başkanım elimden geldiği kadar.

Ben temelde, aslında tarıma dayalı tarım ürünlerinin üretildikten sonra bunların pazarının garanti altına alınmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla çiftçimizin ürettiği ürünü bir şekilde bizim, ne kadar üretirse üretsin, dünyaya satabilmemiz lazım ki bu sürdürülebilir bir iş modeline dönüşsün. Aslında meyve suyu sektörü de biraz bu noktada devreye giriyor.

Birazcık tarım tarafıyla başlayayım öncelikle müsaade ederseniz. Aslında Türkiye, tarım tarafında çok büyük üzüm üreticilerinden bir tanesi tabii fakat özellikle Tokat bölgesinden bir örnek verirsek, filoksera hastalığının başlamasıyla, 1980'li yıllarda, aslında, Tokat bölgesinde yılda 80 binin tonun üzerinde üzüm üretiliyordu. Bu hastalıktan sonra, bizim firmamızın da öncülüğünde bir araştırma yapıldı, anaçlar belirlendi fakat şu anda 10 bin ton civarında üzüm üretiliyor Tokat bölgesinde. Dolayısıyla geçmiş nüfus, geçmiş talebe göre 80 bin tonun tüketilebildiği bir ekosistemde, bugün bunun 10 bin tona düşmesi aslında büyük sorun. Burada özellikle sertifikalı fidan desteğinin artırılması önemli gibi görünüyor çünkü serbest bırakıldığı zaman hastalıklara açık bağ çubuklarının çiftçiler tarafından alındığını görüyoruz, bu da yine sürdürülebilir olmayan bir yapı oluşturuyor.

Tabii, bağcılığın önemli özelliklerinden bir tanesi de tarıma en elverişsiz yerlerde de yapılabilir olması. Dolayısıyla o açıdan da bağcılık son derece önemli.

Gene, Meyve Suyu Derneği olarak, bizim özellikle teşvik sistemiyle ilgili bir önerimiz var. Madem çok kısa bir süremiz var, ben ondan bahsetmek istiyorum. Bu sadece üzümü de bağlamıyor aslında, tüm ürünleri bağlıyor. “Meyve suyu sektörü ne yapabilir burası için?” diye düşündüm öncelikle. Biliyorsunuz, yaş meyve, sebze belli bir dönemde çıkıyor ve o dönemde tüketilmediği takdirde yapılacak bir şey yok bu ürünlerde. Ya kurutuyoruz -bu alanda zaten ülkemiz oldukça başarılı- ya da meyve suyu sektörü bu ürünleri işleyip zamandan yani çok kısa sürede tüketilmesinden bağımsız tüm dünyaya satılabilir hâle getirebiliyor. Dolayısıyla meyve suyu sektörünün gireceği nokta burası gibi görünüyor.

Biz özellikle bir teşvik sistemini önermek istiyoruz Başkanım. Şöyle: Tarıma genelde baktığımızda kayıt dışı ekonomi ihtimali olan alanlardan bir tanesi çünkü genelde üretici firmaların sattığından ziyade, müstahsil makbuzuyla vesaire işlem gören bir alan var. Bu ürünlerin uluslararası piyasada satılmasıyla alakalı birazcık maliyetlerimiz yüksek geliyor. Örneğin, Yunanistan'da şeftali için bir örnek verebilirim. Çiftçiye doğrudan çok ciddi destek var sanayiye giden ürünlerle ilgili. Dolayısıyla teşvik tarafıyla alakalı bir yapı kurduğumuzda, bugün çiftçileri kayıt altına alamıyoruz; nerede, ne kadar ürün üretildiği konusunda envanterimizle ilgili sıkıntı var.

Başkanım, sütte uygulanan bir model var aslında; bunu birazcık daha meyveciliğe taşıma şansımız olabilir değerli Komisyon üyeleri. Sütte şöyle bir şey yapıyor: Biz süt ürünleri üreten... Bunu ben meyve olarak anlatayım. Meyve ürünlerini işleyebilecek sanayi şirketlerini öncelikle tanımlayalım, bu yapıyı haiz firmalara yapılan satışlara devletimiz bir teşvik verebilir, dediğim gibi bu sütte uygulanıyor. Bu ara devletimiz zaten fazlasıyla teşvik veriyor fakat bu modelde değil. Biz üretici firmalar olarak, burada, çok daha uygun maliyetlere ürünlerimizi üretebiliriz, belli özellikleri olan firmalar bu ürünleri yurt dışına satabilirler, hem kayıt dışını engellemiş hem de her şeyi kayıt altına almış oluruz. Bu konuda bir bilgi notu size takdim edildi sanıyorum zaten, o bilgi notumuzda da detayları var aslında.

Dolayısıyla biz, tarım ürününü, maliyeti uygun, kayıt dışına çıkmadan, kayıt içinde dünya pazarlarında rekabet edebilir hâle getirmemizde büyük önem görüyoruz Meyve Suyu Derneği olarak. Bugün baktığımızda, mesela yaş üzüm yurt dışına kilosu 50 kuruştan 11-12 liraya kadar değişik ürünler olarak ihraç edilebiliyor. Burada özellikle yapılan tüm işlemlerde katma değere son derece dikkat etmek gerektiğini düşünüyorum. Katma değeri iki çerçevede ele almak lazım. Bir ürünün daha fazla para etmesi; iki, o ürünün yanına daha fazla şey koyarak satmak. Örneğin, üzümü kurutmakla bir emek ilave ediyoruz buna, bunun suyunu sıkıp bir şişeye koyduğumuzda emek, artı bir şişe vesaire ilave malzemeler satabiliyoruz. Dolayısıyla bir ürünü ne kadar katma değerli hâle getirebilirsek ihracatta ve ona teşvik verebilirsek o kadar daha fazla getiri sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Benim temelde söyleyeceklerim bunlar aslında, daha fazla şeyler var ama “çok kısa” dediğiniz için, onları çok on dakikada toparlayabileceğimi sanmıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Siyasetçi bir ailenin evladısınzı galiba?

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Evet efendim.

BAŞKAN – Biraz da ondan bahsedin. Babanız...

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Benim babam 2 dönem CHP Tokat milletvekilliği yaptı. Tarıma dayalı sanayi konusunda çok çalışması var zaten, Mecliste de birçok çalışmaya imza attı. Tabii, Meclis, çok CHP, AKP, MHP diye değil, aslında milletin bir Meclisi olduğu için bence hepimize faydası olacak şeylere parmak basılması çok önemli, o yüzden de temelde terör varken tarımla uğraşmamak değil, asıl daha çok uğraşmak lazım, terörün olmaması için zaten tarım lazım çünkü bize, en geniş, tabana yaygın gelir dağılımını sağlayan üretim aslında tarım ve tarıma dayalı sanayi.

BAŞKAN – Emek yoğun bir sektör.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Tabii.

Efendim, mesela meyve suyu endüstrisinden birkaç örnek verebilirim size. Aşağı yukarı 6 milyon çiftçiye, biz meyve suyu sektörü olarak, aldığımız, yurt dışından getirdiğimiz veya Türkiye’den getirdiğimiz parayı dağıtıyoruz bir şekilde onların meyvesini alarak. Dolayısıyla hem çok fazla tabana yayılıyor burada para hem de birlikte çalıştığımız çok yüksek, sıfırdan yaratılan bir katma değer yaratabiliyoruz. O yüzden, bizim firma olarak da hep misyonumuz bu zaten, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi.

BAŞKAN – Yüzde 100 de yerli.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Yüzde 100 de yerliyiz, evet, efendim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sual var mı?

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Efendim, bir de özellikle bu konuda Kalkınma Bakanımızla da görüştük, Tarım Bakanımızla da görüştük, kendileri de bu teşvik tarafını hem kayıt dışı ekonomi hem de katma değer açısından çok önemsediler, bu konuda sizlerin de desteğini alabilirsek çok mutlu oluruz, eminim çok daha fazla ülkeye meyvelerimizi satabiliriz bu sayede.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ederim, Ozan Bey’e de teşekkür ediyorum sunuşu için.

Benim iki tane sorum olacak. Bir tanesi, siz teşvikten bahsettiniz. Bu teşvik, sadece fiyat üzerinde rekabeti sağlamaya yönelik bir teşvik midir? Örneğin, notunuzda “Bu sene Türkiye’de 60 kuruşa satılan şeftali Yunanistan’da 25 kuruşa satıldı, kuşkusuz bu fark Türkiye firmalarını rekabette geride bıraktı.” diyorsunuz. Konumuz bizim üzüm ama aşağı yukarı meyve suyunun hemen hepsini konuşuyoruz.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Meyvenin bir örneği olarak şeftaliyi koydum ben.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Evet, anladım, üzüm, portakal, şeftali fark etmiyor.

Şimdi, siz, o zaman sadece fiyatla mı rekabeti öngörüyorsunuz?

Öbür tarafta, kaliteyle ilgili olarak veyahut diğer unsurlar, tarımın desteklenmesi, tarımsal sanayinin desteklenmesi noktasında diğer teşvik önerileriniz neydi? Onu duymadım.

Kalkınma Bakanıyla da görüşmüşsünüz, anlıyorum ama diğer konular nedir, sadece fiyat mıdır sizin rekabetiniz?

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Tabii, anlatayım efendim.

Şimdi, öncelikle fiyat bunların aslında en ufak kısmı. Birincisi, aslında devletimiz bu teşvikleri fazlasıyla veriyor, değişik alanlarda veriyor fakat ilk ihtiyacımız nedir bizim? Bir kere, bu yaş meyve, sebzenin mümkün olduğu kadar katma değerli üretim yapılacak yerlere satılmasının sağlanması. Birincisi bunu sağlamak amaç.

İkincisi... Mesela biz bisküvide yaşadık bunu. Rusya’ya bisküvi ihracatı deli gibi yaptık fakat ikinci kalite ürünleri çok gönderdiğimiz için Rusya pazarı bitti. Dolayısıyla biz, eğer bu teşviki belli kriterleri haiz firmalara sağlarsak -bunun tanımını yapabilirsiniz- bu sefer ihracatta desteklenen firmalar, aslında yurt dışında savaşılabilecek belgelendirmelere ve kalite sistemlerine sahip firmalar olur. Dolayısıyla ikinci çözdüğümüz konu bu.

Üçüncüsü, sonuçta siyaset doğrudan halka teşvik vermeyi teşvik eder. Dolayısıyla bize sattıkları ürünün bizim müstahsil makbuzumuzla Ziraat Bankasına gidip çiftçi parasını alırsa, aslında doğrudan köylüye dokunmuş olur, çiftçiye dokunmuş olur siyaset kurumu. Dolayısıyla onun da ihtiyacını da sağlar, öbür taraftan da bir kişide biriken bir teşvik mekanizması olmamış olur.

Dördüncü faktör de -notumda özellikle yazdım- diyorum ki parayı da doğrudan çiftçinin hesabına gönderme zorunluluğu verebilirsiniz bize. Dersiniz ki: “Sen mutlaka müstahsil makbuzunda yazan insanın adına parayı göndereceksin.” Bu da kayıt dışını tamamen engeller çünkü bugün hâlen çiftçilerimiz vergiyle alakalı kendi adlarına müstahsil makbuzu düzenletmemek vesaire gibi birçok şey yapıyor, bu da sonunda çiftçi kayıt sisteminin işlememesini ve aslında, devletin birçok kayıtlı ilgili ve takiple ilgili sorunlarını yaratmakla birlikte vergi kaybına da sebep oluyor. Dolayısıyla parayı da biz doğrudan hesaplarına gönderdiğimizde bunu da çözmüş oluyoruz.

Bize ne faydası var? Biz de maliyetle... Örneğin Yunanistan'da bahsettiğim gibi buranın yarı fiyatına şeftali satın alabiliyor. Dolayısıyla, ben böyle bir durumda nasıl satabilirim? Satamam. Fiyat olarak da bize bu destek geldiğinde, zaten çiftçiyle birlikte çalışıp kaliteyi yükseltmek bizim işimiz, orada sizden çok bir beklentimiz yok, orada fazlasıyla teşvik, destek var zaten. Dolayısıyla biz bunları alıp yurt dışında da rekabet eder hâle gelebildiğimizde, dediğim gibi, devletin cebinden burada fazla bir para çıkmasına gerek yok, zaten mevcut teşvik mekanizmalarının yeniden konumlamakla alakalı. Biz bu ürünü belki, atıyorum, yaş üzümü veya portakalı Rusya'ya satabiliyoruz ama biz bu ürünü, mesela Dimes olarak söyleyebilirim, Fiji Adası'na kadar ihracat yapıyoruz, dünyanın en doğu ucudur Fiji Adası. Dolayısıyla meyve suyunun böyle bir avantajı var, dünyada istediğiniz yere, on iki ay boyunca, çok kısa sürede çıkan ürünleri satma şansınız var. Dolayısıyla bu, belki ilk ürün olmayabilir, belki kuru üzümü teşvik etmek daha önemli olabilir, onları ben bilmem, siz onun hesaplarını daha iyi bilirsiniz ama şarapta özellikle müthiş bir katma değer var, aynı ürünü 4-5 katı fiyata satabiliyorsunuz diğer ürünlere göre, meyve suyunda çok büyük bir pazar var dünyada. Mesela bugün İspanya'ya baktığımızda sadece üzüm çeşitlerinin sularını satan "Don Simon" diye bir firma var, tek hayatta kalma sebebi üzüm suyunun dünyaya ihracatı. Aynı şaraptaki üzüm çeşitleri gibi, meyve suyu üzüm çeşitlerini yapmışlar ve onun ihracatını yapıyorlar. Dolayısıyla meyve suyu endüstrisi olarak bizim katkımız bu olur diye düşünüyorum. Böyle bir teşvik sistemi de sırf üzüm için değil, tüm meyveler için olduğunda herkesin kazanacağı bir yapı kurulabilir. Notumda da size arz ettim efendim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Soru olmadığına göre diğer arkadaşlarımızla devam edeceğiz. Toplantının sonuna kadar bekleyip beklememek sizin inisiyatifinizde.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Sağ olun efendim.

BAŞKAN – İsterseniz ayrılabilirsiniz. Arkadaşlarımız hemen hemen aynı yörenin, aynı bölgenin insanları olduğu için muhtemelen burada da uzun zamandır bir araya gelemeyen arkadaşlar belki kendi aralarında sohbet edeceklerdir. Takdir sizin.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Ben o zaman müsaadenizi isteyeyim eğer size...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz sunumunuz için, katkılarınız için. Kolay gelsin. Başarılar diliyoruz, bol kazanç temenni ediyoruz. Siz kazanın, ülkeye de vergi verin, müstahsilin de malı değerlendirsin, birilerine inat olsun.

MEYED YÖNETİM KURULU ÜYESİ OZAN DİREN – Kesinlikle, bizim tarıma dayalı sanayi dışında çıkışımız da yok gibi görünüyor, bir de biraz turizm.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Buyurun.

2.- Gölarmara Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Zıyan'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

GÖLMARMARA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL ZİYAN – Tabii, ziraat odalarını temsilen Manisa'nın üzüm yetiştirilen ovalarının temsilcileri olarak buradayız. Tabii, diğer arkadaşlarım da söz alacaktır.

Olumlu gelişmeler var üzüm konusunda. Özellikle hem iktidar partisinin hem muhalefet partisi vekillerinin bir arada bu Komisyonun kurulmasıyla ilgili Meclisteki mutabakatı olumlu gelişme. Biz ziraat odalarının üzüm hakkında daha önce Tarım Bakanlığından isteklerimiz olmuştu. Geçen yıl da

Tarım Bakanımızla görüşme fırsatını elde ettik. Bu doğrultuda üzümde taban fiyat uygulaması bütün siyasi partiler tarafından ısrarla Hükümetten istenmişti. Bu yıl ilk defa kuru üzümde taban fiyat uygulaması başlatıldı. Üzüm komisyonu oluşturulması konusunda yine ziraat odalarından böyle bir talep gelmişti, bu da olumlu karşılandı, o yüzden bugün buradayız. Vesile olan bütün vekillerime, hem iktidar partisi hem muhalefet partisi vekillerine buradan ziraat odaları adına teşekkür ediyorum.

Taban fiyat uygulamasında bizi sevindirmeyen, fiyat oldu. Biz çiftçi olarak, çiftçi temsilcileri olarak maliyet fiyatının üzerinde bir rakamı her yıl kazanmayı düşünüyoruz fakat ülkemizde, nedense, özellikle kurutmalık üzümde de yaş üzümde de bir fiyat istikrarsızlığı var. Bizim gibi üzüm üretiminde dünyada, hatta bizden daha fazla olan Amerika Birleşik Devletleri'nde yılda ortalama 90 bin ton stokla üzüm üretiliyor. Yani bizdeki gibi üzüm bir yıl 3 lira, ertesini yıl 6 lira olmuyor. Bu istikrarsızlığın sebebi tamamen arz ve talebe dayanıyor. Bunun da önüne geçilmesinin yolu taban fiyat uygulaması ve stok müessesesinin çalıştırılması. Bununla ilgili isteklerimiz var yani bunun önüne böyle geçileceğini düşünüyoruz ki aksi takdirde, üzüm para etmediği zaman, maalesef, ne üzümü satın alan işletmeler para kazanabiliyor ne aracı kurumlar ne de ülkemiz, döviz girdisini daha az elde etmiş oluyor. Geçmiş yıllardaki istatistiklere bakılırsa rekoltenin daha düşük olduğu, ihracat rakamlarının daha düşük olduğu yıllarda ihracat gelirinin daha fazla olduğunu görüyoruz. Bu da demek ki arz talep dengesini oluşturacak güçlü bir ele ihtiyaç var, o da devlet. Yani müdahale alımının yapılması ama mantıklı yapılması gerekiyor. Bu yıl açıklanan 4 liralık fiyat bizim hoşumuza gitmedi açıkçası ki bunun ne kadar doğru olduğu da şu anda anlaşıldı çünkü üzüm 5 liranın üzerinde, hatta bandırmazsız üzüm 8 liraya satılıyor. Ama çiftçinin çoğu elinden üzümü ucuz fiyata çıkardı, ucuz fiyata satın alan işletmeler de ucuz fiyata dışarıya ihracat pazarlığı yaptılar. Yani bunun dengeye kavuşmasıyla; özellikle hasat zamanı, harman zamanında akıllı bir müdahale fiyatıyla hem ülkeye olan döviz girdisinin artacağını hem bütün kalemlerin yani çiftçi, aracı, üzüm işletmecisi ve ihracatçısı olarak herkesin para kazanacağını düşünüyorum.

Diğer arkadaşlara söz vermek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

3.- Sarıgöl Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali İhsan Ülgen'in, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

SARIGÖL ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ İHSAN ÜLGEN – Sarıgöl Ziraat Odası Başkanımı, aynı zamanda bir üreticiyim.

Şimdi, bu Komisyonu, hakikaten, oluşturan bütün siyasi partilere, bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. İlk defa böyle bir komisyonda bu konu, üzüm görüşülecek.

Şimdi, kuru üzüm için konuşmak istiyorum. Ülkemizde özelleştirme, serbest ekonomi birazcık erken geldi. Bu sıkıntı böyle, bu kadar olmayabilirdi ama işte, taban fiyat kaldırıldı, serbest ekonomi... Yani benim üzümüm Almanya'da para yapacak, benim çiftçim para kazanacak; biraz zor bir iş çünkü bir düzen var. Borsada bir düzen var, ihracatta bir düzen var; anlaşıyorlar, almıyorlar kardeşim, diyorlar ki: "Üzüm 1 lira; 1,5 lira." Nereye gitsen aynı para. Onun için, buna devletimizin müdahale etmesi lazım.

Burada TMO'nun üzüm alımının devam etmesi lazım kuruda. Sorun neyse çözülüp TARİŞ'in destek altına alınması lazım. TARİŞ'i gözden çıkarıp, TARİŞ'i baskı altına almak veyahut... Bilemiyorum ne kadar sorun vardır, bu sorunların çözülüp TARİŞ'in 1970, 80, 90 yıllarındaki gücüne kavuşması lazım. TARİŞ kuru üzümün bir sigortasıdır. Sorun olabilir, bu çözülmeli.

Lisanslı depoculuğa devletimiz önem vermeli. TARIŞ'ın yaptığı depo faaliyet geçirilmeli. Buraya teşvik mi verilir, hibe mi verilir, ne ise TARIŞ'le görüşülüp o depo -bugün hazır durumda- hem bir örnek olmalı, bu depo olayı çiftçimize anlatılmalı; orası düzenlenip, götürülüp, gösterilmeli. TARIŞ'ın yaptığı lisanslı depo bugün hazır durumdadır, destek verilirse hayata geçirilebilir.

Teşvik olayını demin arkadaşımız anlattı. Tabii ki biz çiftçimiz alsın istiyoruz teşviki. İyi mal üreten teşvik alsın ama bu sene gördük ki... Eylül başlarıydı Tarım Bakanımızla bire bir görüştük Manisa'da, "Teşvik verin." dedim. Teşvik var mı? Teşvik verilmedi. Eğer teşvik verilseydi, Sayın Komisyon Başkanım, bugün Alaşehir, Sarıgöl'de aşağı yukarı 75'e yakın işletmemiz var, ikişer bin ton üzüm üretseydi 150 bin ton üzüm yapardı; benim ovamda bu sıkıntı olmazdı. Bugün, benim ovamda ortalama söylüyorum bakın, 40 bin lira her dönüm bağın borcu var, biliyor musunuz? Her dönüm bağın 40 bin lira borcu var ve bugün bankalar da icraya veriyor. Buna bir çözüm bulmamız lazım. Bunu önemle söylüyorum, bugün bankalara bir çözüm bulup bunu düzeltmek için devreye girer. Nasıl yapar bilemiyorum buna bir çözüm bulmamız gerekiyor. Artık aklanamıyoruz.

İkinci bir sorun. Teşekkür ediyorum AK PARTİ iktidarına, bir erteleme getirdi borçlar için yüzde 3 faizli. Ziraat Bankası görevini yaptı ama Tarım Kredi -biliyor musunuz- yüzde 17'yle ertelede, yüzde 17'yle ertelıyor borçlarımızı. Ben mesela gazeteğe vereceğim, size bunu söylüyorum, onun adını değiştirin, ne Tarım Kredisi ya? Özel bankadan kötü bir kurum. Bakın, araştırın, özel bankadan daha kötü bir kurum çiftçinin başında, bunun çözülmesi lazım. O Tarım Kredi, adına yakışır bir kurum olması lazım.

Efendim, bu çiftçimizin... Bu sosyal güvenlik yasaının bir an önce gündeme alınması gerekir. Bugün bu ülkede çiftçimiz için söylüyorum, yani tarım BAĞ-KUR için konuşuyorum, 65 yaş emeklilik bu ülkeye yakışmaz. Bu çiftçi 65 yaşa dayanmaz kardeşim. 65 yaşında emekli olacaksın, bir de 700 lira maaş alacaksınız. Bugün benim Türkiye'mde, ülkemde 700 lira maaşla emekli olan çiftçimiz var, en az 700, en çok 1.100 ama bu ülkenin bir şeyi var, işte arkadaşlar, açlık sınırı var, yoksulluk sınırı var, bir de asgari ücret var. Ne demek asgari ücret? En az ücret demek. Bu ülke sosyal bir devletse arkadaşlar en az, en düşük maaşın bir asgari ücret olması gerekir. Yani olur mu ya, 700 lira maaş olur mu ülkede? Bunu bilhassa ben yazdım Başkanım, size bırakacağım bunları, bunu söylüyorum...

BAŞKAN – Sevgili Başkanım, özellikle konuşmaya başlarken arkadaşlarıma da söyledim, sunumunuzdaki ya da konuşmanızdaki konuları içeren metinler arkadaşlarımız tarafından bizlere iletili. Bağcılıkla, üzümle alakalı bir sorunu ve varsa getirilmesi gereken, alınması gereken tedbiri ve çözümü söylerseniz daha etkili olur. Yoksa genel olarak konuşmaya başladığınızda bizim de dikkatimiz dağılır, amaç da hasıl olmaz, boşa gider, yazık olur.

SARIGÖL ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ İHSAN ÜLGİN – Tamam Başkanım.

Şimdi, okul üzümü, Akıllı Üzüm Projesi hakikaten çok harika bir şey oldu. Bunun büyütülmesi için, o gün Başbakanımız 60 bin ton üzüm söz vermişti ama bu gerçekleşmedi hep altında seyretti. Bunu dikkate almak... Hatta Sayın Komisyon üyesi arkadaşlarımız, hani Fakir Fukara Fonu'ndan, Sosyal Yardımlaşma Fonu'ndan yardım veriyoruz, oraya da bunu koyup her yardımlaşmada bir 3 kilo üzüm verilse bakın, Türkiye'de 20 milyona yakın böyle bir yarım alan ailemiz var, 60 bin ton üzüm yapar. Bunu da bildirdim burada ama bunu da gündeme alalım. O yardımlaşmanın içine de kuru üzümü koyalım. Ne kadar enerji yüklü bir yiyecek yani. Evet, makarna verelim, yağ da verelim ama üzüm de verelim.

Şimdi, sofralıkta sıkıntımız... Yeni pazar bulunması gerekir. Rusya pazarını bir kaybettik, bir kazandık yani hem sevindik ama istediğimiz yeri bulamadık. Bugün benim yayla bağlarım, bu sene bakın, hepimiz de az çok aynı bölgenin adamlarıyız... Ama bakın, yayla bağları bugün battı; Dadağlı, Dindarlı, Kızılçukur ürün satamadı, direkt şaraba gitti, şaraba. Bunun için, bu bağcılarımız çok kötü. Yeni pazar bulunması gerekir. Uzak Doğu dediğimiz ülkelerde veyahut da İskandinav ülkeleri dediğimiz ülkelerde yeni pazar bulunmalı, oralarda bu üzüm iyi para ediyor. Yani bakın şu değil: Dünya üzümü yedi, doydu da üzüm yemiyor değil. İhracatçılar Birliği burada, çıksınlar yani satılmıyor mu dünyada? Biz gönderemez durumdayız, sıkıntı var. Bunun için, yeni pazar bulunmalı, hava kargo dediğimiz olay ülkede gerçekleşmeli yani Uzak Doğu'ya biz ulaşmalıyız, Malezya'ya ulaşmalıyız efendim, İsveç'e ulaşmalıyız. Kaç günde İsveç'e... Tırta baş olmaz yani en güzeli hava kargo bulup ben de 16.500 çiftçinin Başkanımı, şunu söylüyorum: Siz bunu bulun, her sene yüzde 2 bizden kalsın, biz devletimize tabii, destek olmak için buradayız yani bunu çözmek için buradayız. Hava kargo uçakla tüccarımız o zaman Uzak Doğu ülkelerine rahat rahat mal gönderebilecekler.

Efendim, şimdi, ovamızdaki sıkıntı, bakın, Gediz Ovası'nda bakın, bir tane –işte anlattı arkadaşım buradaki- fabrikamız yok. Ben bir sunum hazırladım, bu konuda bir sunum yapacağız, siz müsaade ederseniz, üzüm çeşitlerimizin Avrupa'ya uygun üzüm olması gerekir. Artık bu Sultani üzüm işte tüccarlarımız burada, söylesinler, bugün bizim Gediz Ovası'nın üzümü Almanya'da 1'inci oluyor mu? Olmuyor, 3'üncüdür. Çeşit dikilirken devletimiz bunu desteklemeli, o iyi üzümlere, ARRA 15'tir, Thompson denen üzümlere devlet destek vermeli, yeni yapılan bağ oluşumları da o üzümleri yapmalıyız ki Avrupa'ya uygun üzüm yetiştirmeliyiz. Bu sene bunun farkı görüldü, üzüm 80 kuruşta bakın, adam 2 liraya üzüm aldı ovoidan. Şimdi Avrupa'ya çalışıyor. İyi üzüm lazım. Bak, 80 kuruş tam 2 misli para kazanmış. Yani kaliteli üzüm ile kalitesiz üzümün farkı bu sene görüldü. Onun için buradan o cins üzümlerin çubuklarını, fidanlarını getirip devletimiz buna destek vermeli.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Şimdi, sunum ortak olduğu için aynı şeyleri tekrar konuşuruz gibi gelecek bana, daha önce söylediğiniz gibi. Alışehir ile Sarıgöl'ün ortak görüşü var, bir de borsanın bir görüşü var. Onun haricinde, yaş sebze ihracatçıların da... Yani bunu bir toplayalım, dikkatimiz hakikaten dağılıyor yani aynı şeyleri konuşup, bir arkadaşlar sunumunu yapsınlar, sonra eksikleri beraber konuşarak tamamlayalım, sonra, Başkanım, sakın yanlış anlamayın ama hem daha verimli geçmesi açısından böyle bir teklifte bulundum, Komisyon değerlendirirse sevinirim.

BAŞKAN – Buyurun.

4.- Ahmetli Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünsal'ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Ben biraz geçmişte çekilen sıkıntılardan, bizleri de biraz ikinci plana attıklarından dolayı bazı şeyler söyleyeceğim, ister ironi deyin...

Bakın, Anemon Otel'de geçen yıl bir toplantı yapıldı. Konu üzüm olunca bizim önde olmamız lazım, hakir görmüyorum, kasaplar odasına, bakkallar odasına, manavlar odasına yer ayırmışlar; 1 milyar dolara yakın ihracatımız var, bizim gibi koca koca adamlar neredeyse masa bulamadık çıkıp gidiyorduk biz.

BAŞKAN – O toplantıda vardım. Bu sizin dediğiniz çok doğru değil. Arkadaşlarımız yer ayırmışlardı yani buradan çok hoş olmayacak...

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Yani... İşte burada arkadaşımız da vardı.

BAŞKAN – Başkan da burada. Bilirler ki yani çok yine hoş olmayacak, basın mensubu arkadaşlarımız size ayrılan yere herhâlde oturmuşlar, buna rağmen, arkadaşlarımızdan rica edildi, o arkadaşlar oradan kalkmak istedi, siz katılmak istemediniz. Sonra, o arkadaşlar yerden herhâlde fedakârlık yaptılar, size ayrılan yerlere basın mensubu arkadaşlarımız oturmuştu. Bunu bildiğiniz hâlde burada tekrar etmenizi de doğrusu çok şık bulmadım.

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Şimdi, üç büyükler Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray nasıl yoksa çiftçiler de bizim gibi üzüm üreticileri olmayınca herhâlde işletmeleri de olmaz. Hani, bizler fazla sözümüzü geçiremiyoruz, bazı şeylere geleceğim, inşallah bağları da köklemeyiz. Biraz hani canım yanık benim yani.

Şurada yine notlarım var.

Bir: Milletvekilimiz Sayın Recai Berber'in bir gün önce Medya TV'de 5 TL diye açıkladığı üzüm fiyatını 4 lira yapması bizim hepimizi şoka uğrattı. Biz ondan sonra 3,5 liraya üzüm sattık, bizden sonra 4 liraya, 4,5 liraya satan oldu.

İki: Israrla üzümün 260 bin tondan fazla olmadığı bilindiği hâlde 300 bin ton, küsuru da var bunun, bine kadar hesaba eklenmesi... Bunu da bilmiyoruz. İşletmelerin hepsi kendi doğrultuları yönünde Bakanımızı yanıltıp -burada sevdiğim işletmeciler de var- o gece 4 liraya üzüm kararının alınması bizleri biraz üzdü. ABD'nin ve İran'ın üzüm rekoltesinin yüzde 50'ye varan düşüklüğüne rağmen, İran'ın 1.600 dolara üzüm satarken biz 3.800 liraya maalesef üzüm sattık. "Yanlış." desin arkadaşlarımız. TMO'nun devreden çıkarılması, fiyatların zamanında yükselmemesi için TMO'un elindeki üzümlerin TARİŞ'e verilmesi, TARİŞ ne kadar çıkarımı düşünse de işletmelerin ve stokçuların ayak oyunlarına alet olması... Benim kardeşim de TARİŞ'çi, önemli değil. Aklımın almadığı, tüm üzümü TMO'nun alacağını söylemelerine rağmen 5 bin tondan sonra piyasadan çekilmesi. Anlaşıldığı gibi çiftçinin emeği sömürülüp... Çiftçinin karnını yardıklarında kırk yıl umutla beklediğini biliyoruz, umudumuz başka yıllara. Kaldı ki diyeceğim, ihracatçının canı sağ olsun, hayırlı kazançlar, çiftçiye de başka yıllara beklemek düşer.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Bir iki hususu düzeltmem lazım arkadaşlar.

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Kusurum varsa affedin, özür dilerim yani.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Bir iki hususu yani bilgi eksikliğini ya da yanlış bilgiyi düzeltmem gerekir. Recai Berber bizim arkadaşımız, yörenin milletvekili.

AHMETLİ ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADNAN ÜNSAL – Biz de çok seviyoruz.

BAŞKAN –Adnan Bey, Sevgili Başkan, bakın, sizin sözünüzü hiç kesmedim.

Bir şey söyleyeceğim. 5 bin lira fiyat açıklamadı. Çiftçimizi mağdur etmemek adına Tarım Kredi Kooperatifini, gerekirse Toprak Mahsulleri Ofisini devreye sokma noktasında hepimizin gayreti vardı, her arkadaşımızın çabası vardı. Netice itibarıyla da Tarım Kredi Kooperatifini de Toprak Mahsulleri Ofisini de mümkün mertebe piyasaya müdahale alımı için sokma başarısını elde ettik. Tarım Bakanı gece yatıp rüyasında görmedi bu rakamları, piyasadan, TARİŞ de dâhil olmak üzere, ziraat odalarından ve borsadan aldığı ve piyasada da yaptığı araştırmalar sonucu bu rakamı belirledi. Rakam konusunda hiç kimsenin ihtilafı da yok. 260 bin ton rekolteyi neye göre belirlediğinizi de bilmiyorum, keşke öyle olsa. Rekolte 260 bin ton olsa Toprak Mahsulleri Ofisinin de müdahale alımı yapmasına gerek kalmaz, kalmıyor. İhracat ile iç tüketim aşağı yukarı bu nispette değil mi Hüseyin Bey, aşağı yukarı bu rakamlarda?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Evet.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN - Sadece ihracat geçen sene 275 bin ton, muhtemelen bu sene de en az bu rakam olacaktır.

BAŞKAN – İnşallah.

Şimdi, kendi rakamınızı doğru bir rakam, Bakanlığın açıkladığı bilimsel çalışmalara ve verilere dayalı rakamı da veya tonajı da afaki nitelendirirseniz bu haksızlık olur; bir.

Toprak Mahsulleri Ofisi devreden çıkmış değil; iki. Toprak Mahsulleri Ofisinin verdiği fiyat taban fiyattır. 3.500 lira dediniz ya, bize gelen dedikodular ya da sizin tarafınızdan, arkadaşlarınız tarafından iletilen rakamları söylüyorum, TARİŞ de dâhil bunun içerisine, böyle giderse 3 binleri, 3.200'leri bulacak mutlaka bir müdahale alımı yapılması lazım. Müdahale alımının da hem çiftçiye hem ihracatçıyı hem tüccarı mutlu edecek ya da mağdur etmeyecek bir rakam olması lazım. Bu rakam da o arkadaşların hepsiyle aşağı yukarı konuşuldu, onların, bu tartışmaların, bu konuşmaların içerisinde bire bir varım. Çünkü ihracatı da baltalarsanız müstahsil... Toprak Mahsulleri Ofisinin aldığı üzümü ne yapacaksınız? Seneye stok, stok, stok. On senelik stoku biriktirip ne yapacaksınız, yakacak mısınız? Bunu tüketmeniz lazım ya da ihraç etmeniz lazım. “Toprak Mahsulleri Ofisi müdahale alımı yapsın, stok yapsın.” Buna bir çözüm bulacak mıyız? Yok. “Sürekli müdahale alımı yapsın, biriktirsin.” Bunu satmamız lazım, tüketmemiz lazım. Arkadaşların ittifakla söylediği herkesi en azından mağdur etmeyecek rakam 4 bin lira. Bu 4 bin lira açıklandı. Toprak Mahsulleri Ofisi burada hâlâ müdahale alımına açık. Ama fiyat geldi 5.500 lira. “Hâlâ 4 binden niye üzüm almıyor?” dersiniz Toprak Mahsulleri Ofisine, müstahsili mağdur edersiniz. Toprak Mahsulleri Ofisi silah dayayıp “Bana malınızı getirin, 4 bin liradan alacağım.” diyecek bir şey değil, böyle bir yetkisi de yok. 5.500 liraya çıkmış olmasından memnun olmamız lazım, mutlu olmamız lazım. Belki 6 binleri de bulacak, bazı arkadaşlarımızla görüşüyoruz, keşke balsa. Bundan da rahatsızlık duymamamız lazım. Burada birçoğuyla tanışırız, arkadaşlarımızın bir kısmı ihracatçı. “Elindeki mahsulü bize versin.” dedi. Biz de hayır, borsaya girmesin, hazır fiyatlar yükselmişken üretici, müstahsil zarar görmesin, arkadaş satmayacaksınız... “Ha, baştan beri TARİŞ'in bize bir taahhüdü vardı, emin olun, müdahale alımı yaparsanız ne kadar alırsanız alın, biz bunu sizden almayı taahhüt ediyoruz, devlete yük olmayacağız, külfet olmayacağız.” demişlerdi. TARİŞ de bir üzüm üreticilerinin birliği, yaklaşık 20 bine yakın üyesi var, üreticisi var. Bu insanları korumak adına dedik ki eğer yapacaksınız devri, borsaya girip ya da bir tüccara verip piyasadan çekilmeyi çağrıştıracak bir şey yapmayın -Sayın Bakanım, siz geçmişte bu işleri yapmış insanlarsınız- bu, piyasada, borsada fiyatların çökmesine sebebiyet verir, amaç hasıl olmaz yani elde ettiğimiz başarıyı da zaafa uğratmış oluruz. Dolayısıyla onlar da haklı buldular ve TARİŞ Üzüm Birliğine zarar etmeden, kâr da etmeden müdahale alımı yaptığı neyse 4 bin-4.600 tonunun bir kısmını Tarım Kredi Kooperatifine, bir kısmını

da TARIŞ'e vermiş oldu. TARIŞ devreden çıkmış değil, buradaki söz yanlış anlaşılır, piyasada sanki TARIŞ devre dışı kalmış gibi algılanırsa piyasada, borsada fiyatlar çöker. Burada konuştuğularımıza dikkat etmemiz lazım. TARIŞ hâlâ müdahale alımı yapmak üzere hazır ve yetkili. Fiyatlar düşmeyecek, TARIŞ de düştüğü takdirde taban fiyatını esas almak kaydıyla piyasadaki mal alımına devam edecek. Aynı zamanda Toprak Mahsulleri Ofisi, Tarım Kredi Kooperatifi de -biraz önce arkadaşlarıma tek tek cevap vermeyeyim diye bir şey söylemedim- alımını sürdürüyor. Sayın Başbakanımız da Manisa'ya geldiğinde mitingde de söylediği gibi, okullara okul üzümü dağıtımına devam edileceğini, bu dönem içinde devam edileceğini, bu hususta Tarım Bakanlığına talimatının olduğunu ifade etti. Ben de dün Sayın Bakanla görüştüm, evet, doğrudur, kararname de hazırdır, imzaya açılmıştır. Biz alımlarımızı zaten yapıyoruz, dağıtımlarımızı da elimizdeki ürünlerle yapıyoruz. Ama rakamları, afaki 60 bin ton... "60 bin ton okula üzüm vereceğiz." demedik, öyle bir tüketim şeyi yok.

SARIGÖL ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ İHSAN ÜLGEN – Dediniz efendim, dediniz.

BAŞKAN – Yok, böyle 60 bin ton afakidir. Kaldı ki şimdi mesela askerlere de yedirilen veya askerlerimize de yedirilecek, ordumuza da alınacak üzümler birlikler veya kooperatiflerden temin edilecektir, piyasadaki da değil. Ama bunun dışında, işte herkese dayatmayla, kanunla üzüm yedirin dersiniz bu akılcı olmaz.

Evet, Sevgili Başkanım, size teşekkür ediyorum.

Hüseyin Bey'in söylediğine katılıyorum. Bir sizden, bir bizden diyorlar onlar.

5.- CENA Grup Yönetim Kurul Başkanı Cengiz Balık'ın, yaş üzüm ihracatı ve üretimiyle ilgili sorunlar, çözüm önerileri ile bağcılık sektöründe çalışan gündelik işçiler hakkında sunumu

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Sayın Vekilim, bir de ihracatçı gözüyle bakalım bu işe. Ben hem ihracatçıyım hem de iyi bir üreticiyim, aynı zamanda anlaşmalı üretim yapan bir firmayım, bir de benim gözümle baksın arkadaşlar, bir de biz Komisyonu aydınlatalım.

BAŞKAN – Peki, sizi de dinleyelim.

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Sayın vekiller, sayın katılımcılar; ben Cengiz Balık, CENA Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı, yaş meyve sebze ihracatı yapan, aynı zamanda Alaşehir bölgesinde üzüm üreticisi ve anlaşmalı üretim yaptıran bir firma sahibiyim. Daha önceki yıllarda sayın vekilimle 20 kişiyle İzmir Tarım Grubunu kurduk, Sayın Vekilim de tanır. İzmir Tarım Grubu kurucusuyum, 20 kişiden birisiyim. Aslen Alaşehirliyim.

Şimdi, değerli başkanlarımızı dinledim. Tabii ki önce işin ihracatının sorunlarını anlatmak, birazcık da üretimle ilgili sorunları anlatmak istiyorum.

Bizim için taze üzüm ihracatında en önemli sorun zirai ilaç kalıntısıyla mücadele. Maalesef, zirai ilaç kalıntısıyla mücadele yeterli değildir. Son yıllarda, özellikle son beş yıldır Avrupa Birliği ülkelerinde marketler bu işi gereğinden fazla abartmışlardır. Sonuçta, Avrupa Birliği MRL değerleri vardır, o ülkeye giriş MRL değerleri vardır fakat büyük market zincirleri bu MRL değerlerinin altında oranlar istemektedir. Bu yıla kadar büyük oranda yüzde 75 sınırını koymuşlardı, aynı zamanda, bir de pestisit sınırı var bunun, sayı sınırı var. Genelde bir sürü marketin ortak hareket noktası 5 pestisitir yani 5 kalıntının üzerinde ürünü almak istemezler, aynı zamanda, 5 kalıntı olacak fakat yüzde 75 sınırını da geçemeyecek Avrupa Birliği MRL değerlerinin. Bu, inanın, oradaki marketlerin iyileri. Bir de "5 pestisit" deyip de bunların ortalamasının yüzde 100'ü geçemeyeceği, toplamının yüzde 100'ü geçemeyeceği gibi kriterler vardır. Maalesef, tabii, bunu bazı arkadaşlarımız anlamıyorlar. Bu, bu

sene şimdi yeni çıktı, marketler bize yazılar gönderdi, şu anda yüzde 50'ye düşürdüler sayın vekilim, yüzde 50. Bu ne demek, biliyor musunuz? MRL değerli 0,5 olan bir pestisit Avrupa Birliği girişinde değerinin 0,025 olması demek.

Şimdi, maalesef, ülkemizde üzümle ilgili en çok kullanılan kalıntılardan, ilaçlardan bir tanesi salkım güvesi ilaçlaması. Salkım güvesi ilaçlaması minimum üç nesil yapılır. Eğer biz bunu devlet olarak, Tarım Bakanlığı olarak Isonet desteklemesini devam ettiremez isek bizim kesinlikle salkım güvesinden bu kriterleri tutturma şansımız yok.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – Isoneti bir açar mısınız?

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Onu da açacağım.

“Isonet” dediğimiz, piyasada bağlara bağlanan tel şeklinde bir türevdir, bir üründür. Bunun kullanım şekli şudur... Yani ne yapar bu ürün? Bu ürün -erkek kelebeğin gözü kördür, kör olduğu söyleniyor- erkek kelebeği yanıltmak için bir koku yayıyor, dişi kelebeğin bıraktığı yumurtaya döllemesin, başka yere döllesin diye, onu şaşırtmak amaçlı kullanılan bir materyal.

Şimdi, maalesef, bizim bölgemizde biz bunu bir ara çok fazla teşvik ettik, sürekli her toplantıda ben, bağcılarımıza anlattım: “İşte şöyle yapalım, böyle yapalım.” Avusturya’dan örnekler verdim. Bu bir ara moda oldu, bayağı bayağı kullanılmaya başlandı. Bölgemizde bağcılık her geçen miras yoluyla ya da farklı sebeplerle parçalanma olduğu için bağların miktarı azalmakta. Siz şimdi 10 dönüm, 15 dönüm, 10 dekar ya da 15 dekar bir bağı Isonet yapmak istediğinizde çevrede de tampon yapmak zorundasınız; tamponlama yapmazsanız bu başarıyı sağlamıyor ya da komşunuzu da ikna etmek zorundasınız, komşu da diğer komşuyu ikna etmek zorunda, sürekli bir tampon gerekiyor. Bunun için, tabii ki köylü kendi maliyetini yüksek görmekte. Ben bununla ilgili bir çalışma yaptım. Eğer devlet bunun için pilot bölge oluşturur ise bin dekarlık bir bağda üç yıllık süre kapsamında Isonet, el maliyetiyle salkım güvesine karşı -üç nesil için kullanıldığını varsayarsak- üç nesil için kullanılan Isonet maliyeti 203.340 TL civarında çıkıyor, zirai ilaç maliyeti ise 592.670 TL civarında çıkıyor. Bunu Komisyonun dikkatine sunuyorum. Bu, bizim bölgemizde kişisel yapılacak şeyler değil, bence devletin zorlamasıyla ya da bir pilot bölge belirlenmesiyle yapılır ise daha doğru başarıya ulaşılacağına inanıyorum.

Bunun dışında, üzümde külleme, kurşuni küf, mildiyö ve diğer hastalıklar ve zararlılar için kullanılan biyolojik ilaçların yüzde 50 oranında desteklenmesi lazım çünkü bizim bölgemizde zaman zaman havanın yağışlı olduğu dönemlerde en çok çıkan hastalık türleri bunlardır, mantari hastalıklardır ve eğer burada da biz biyolojik ilaçları kullanmayı teşvik edersek ve üreticiye bu konuda devlet teşvik verirse buradan da ülkenin ciddi anlamda kazanım sağlayacağına inanıyorum.

Son dönemlerde, maalesef, bölgemizde -ilaç bayileri bunu çok iyi bilir, Tarım Bakanlığımız da çok iyi bilir- “bitki gelişim düzenleyici” adı altında çok ciddi anlamda yaprak gübresi satılmakta ve maalesef, bu yaprak gübrelerini köylümüz ikili, üçlü karışımlar şeklinde kullanmakta ve bunların neticesinde, ürünlerin -bir sürü ihracatçı arkadaşımızın başına gelmekte- depolama ömrü azalmakta. Depoya koyduğumuz ürünleri, daha önceki yıllarda üç ay, dört ay gibi saklayabildiğimiz ürünleri şu anda bir ay, iki ay saklamakta zorlanmaktayız, aynı zamanda, ihracatı yapıldığında da gittiği bölgede raf ömrü daha aşağı düşmekte. Evet, dalında daha iyi görünmekte salkım, daha gü, daha gürbüz görünmekte ama hasat yapıldıktan sonra hızla yaşlanmakta ve morarmakta, zenep çöplerinde ciddi anlamda morarma olmakta. Bu konuda, Tarım Bakanlığının ciddi anlamda bir denetleme yapmasını öneriyorum çünkü bu konuda ciddi anlamda merdiven altı üretim olduğunu düşünüyorum. Bu, işin üretim bölümü.

Gelelim ihracat bölümüne. Biz firma olarak hem Avrupa Birliğine hem Rusya'ya ihracat yapan bir firmayız. Avrupa Birliği ihracatında, maalesef, her toplantıda -dilim döndüğünce, ulaşabildiğimce- söylüyorum, Avrupa Birliğine girişte yüzde 14,1 gümrük hâlen devam etmekte. Niye, niçin? 14,1 fatura değeri üzerinden gümrük ödüyoruz. Biz, bir tır için ortalama söylersem, bir tır için konuşuyorum... Bizim rakiplerimiz kimdir Avrupa Birliğinde? Yunanistan, İtalya, İspanya. Sadece, bir tıra ödediğimiz ortalama –paçal olarak söylüyorum- 2.500 euro civarında gümrük bedeli ödüyoruz, 2.500 euro. Bu tıra atılan üzüm miktarı 18.600 kilogram. Biz nasıl mücadele edeceğiz rakiplerimizle? Bu sadece 14,1'den gelen bir fark, bunun dışında, nakliyeden de gelen bir fark oluşmakta. Maalesef, bizim nakliye sektörümüzde yeterli geçiş belgeleri olmamakta, tam üzüm başladığında Avusturya geçiş belgeleri ve diğer ülke geçiş belgeleri bitmekte sayın vekilim ve her bir belge için ekstra bin euro civarında para ödüyoruz, bin euro. Bu da normal ödediğimiz nakliye bedelinin yüzde 25'i. Her nakliyede ekstra yüzde 25 para ödüyoruz. Maalesef, her üzüm döneminde bu olmakta çünkü yılın sonuna doğru geldiğinde geçiş belgeleri bitmekte ve geçiş belgesi paralıya dönüşüyor.

Bir de beş yıl öncesinden bugünlere malın maliyeti konusunda bir araştırma yaptım, kendi kayıtlarımdan çıkardığım maliyetleri söylüyorum. Bizim mesela, geçen sene ortalama 1,2 TL'ye üzüm üreticiden alınırken Avrupa Birliğine yapacağımız bir ihracatta üzüm dışı maliyetlerimiz, işçilik, ambalaj, iskarta, soğutma, 1,3 ila 1,45 arasında değişiyor. Bu ne demek? Bizim ihraç ettiğimiz üründe maliyette, ana maliyette gerçek ürünün değerini artık aştı; oysaki bu beş on yıl öncesinde yüzde 30'lar civarındaydı, yüzde 35'ler civarındaydı. Ana değer üzümdü, yan değerler her zaman yüzde 40'ı kesinlikle geçmiyordu, yüzde 40 ve altındaydı. Ama şu anda yüzde 60'larda. Bunun da dikkate alınmasını istiyoruz.

Burada, tabii, bölge milletvekillerimize ufak bir serzenişte bulunacağım. Son aldığım duyumlar içinde -hemen bunu da arada söylemek istiyorum- maalesef narenciye ihracatına 50 TL gibi bir teşvik duyumları alıyoruz. Oysaki narenciyede fiyatlar gayet iyiydi. Ben aynı zamanda narenciye ihracatçısıyım, oradan da alacağım ama sonuçta hani enflasyondan bahsediyoruz, limonun fiyatının çok yüksek olduğundan bahsediyoruz ama neden üzüme bir teşvik konuşulmadı ya da böyle bir şey konuşulmuyor? Oysaki üzümin teşvike ihtiyacı vardı. Ha, bu teşvik ihracatçıya verilsin demiyorum, her zaman söyledim, her platformda, her ortamda söyledim. Bu teşvik sürdürülebilir bir teşvik olsun söyledim. Yani bu teşvikin bir manifestosu çizilsin, anlaşmalı tarım şeklinde üreticiye mi verilir, anlaşmalı tarım yapan firmalara mı verilir. Bu, nasıl sürdürülebilir, bunun şekli şemali daha sonra yapılabilir ama şu anda eğer böyle bir can suyu verilecekse niye sadece narenciye, üzüm değil? Bunu bir eleştiri olarak, dipnot olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Üzüme teşvik verildi mi, verilmedi mi bu ihraç sezonunda?

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Bu sene verilmedi efendim. Kesinlikle herhangi bir teşvik açıklanmadı. Bu sene verilmeyeceği söylendi bize.

BAŞKAN – Geçen yıl vardı.

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Geçen yıl üzüm, narenciye ve domatese vardı efendim.

BAŞKAN – Bu yıl herhangi bir şey açıklanmadı?

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Şu anda hiçbir ürüne verilmeyeceği söylendi fakat en son aldığım duyumlar narenciyeye 50 TL verileceği konusu. Mademki sonradan böyle bir şey verilebiliyorsa üzüme neden verilmiyor? En çok ihtiyacı olan üzüm. Türkiye'de en fazla üretilen meyve karpuzdan sonra üzüm.

Bir de sayın başkanlarımızın birkaç eleştirisi oldu, bazı arkadaşlarımız da bu konuda hassasiyet gösterdiler. Mesela, Sayın Sarıgöl başkanımız dedi ki: “Kuru üzümçüler anlaşıyorlar.” Vallahi kuru üzümçüler anlaşıyorlar anlaşıyorlar ben bilmiyorum ama biz taze üzümçüler kesinlikle anlaşıyoruz. Onu net söyleyebilirim. Buna da buradaki, bütün oda başkanlarımız da şahittir, bizim işte, bırakın anlamayı iki firma dahi anlaşılamaz. Bizim işimiz serbest piyasadır, serbest piyasa belirler fiyatları. Eğer ki karşı taraftaki mal iyi fiyat buluyorsa siz orada kimsenin önüne geçemezsiniz, mal değerini bulur. Yani bizim işimizde kesinlikle böyle bir anlaşma falan yoktur. Bunu da Sayın Başkanımız da teyit edecektir taze meyveyle ilgili.

Bir de, Rusya’yla ilgili ufak bir serzenişte bulunmak istiyorum. Tabii, rakamların olduğunu söylediniz. Bu sene 279 bin ton küsur ihracatımız var. Aslan payı Rusya’da. Rusya dominant bir ülke. Bütün ülkelerin ihracatından fazla. Yani bütün ülkelere yaptığımız ihracattan Rusya tek başına... Şöyle yanlış bir şey söylemek istemiyorum. Mesela, Rusya ihracatımız bu sene 169 bin ton olmuş, toplam 279 bin ton. Bunun 169 bin tonu Rusya’ya taze olarak. Bakın, 169 bini tek ülkeye diğeri bütün ülkelere. Maalesef Rusya’da son dönemlerde zaten fiyatlarda büyük sıkıntı çekiyoruz sayın vekillerim. Maalesef bu sene çok üzüm ihracatı olmasından dolayı birim fiyatı çok düşük oldu ve maalesef o ülkede de bu girişlerde ciddi anlamda gümrük ödüyoruz çünkü bir referans fiyatı koyuyorlar. Referans fiyatı üzerinden gümrük bedeli ödüyoruz ve inanın, şu anda, Avrupa Birliğinin 14,1’iyle onların da referans fiyatı üzerinden aldığı gümrük fiyatları hiç birbirinden aşağı değil. Rusya biraz daha fazla alıyor. Hem Rusya’ya ihracatın çok fazla olması, yaş üzüm üreticisinin ve ihracatçısının yüzünü güldürmedi.

Ben teşekkür ediyorum.

Eğer sorunuz varsa cevaplayabilirim.

BAŞKAN - Cengiz Beyciğim, teşekkür ediyorum.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU ÜYESİ AHMET MORGÜL - Bu konuya ilaveten bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU ÜYESİ AHMET MORGÜL - Yaprak analizi konusunda, yaprak gübrelerinden bahsettiği için tekrar aynı şeyi anlatmayalım diye arkasından bağlayayım dedim.

Doğru söylüyor. Merdiven altı yaprak gübreleri şu anda Türkiye’nin başını yakmakta. Biz bunu yaprak analizine teşvikle yüzde 50 oranında çözebileceğimizi düşünüyoruz.

Nedir yaprak analizi? Toprağa attığımız gübrenin bitki tarafından alınıp alınmadığı tespit edilirse üretici tekrar atmak zorunda kalmayacaktır. Bu “yosunlu gübreler” diyorlar. Taral maliyeti 500-600 lirayı bulan gübrelerimiz var. İşte, paçk yapacak, tane uzayacak... Anlatması, kandırması çok kolay çiftçiyi. Bu şekilde anlatarak taral maliyeti 500 liralık gübreler attırıyorlar. Bu da çiftçinin cebinden çıkan büyük bir para. Yaprak analizinin teşvik edilerek, yaygınlaştırılarak bunun bir nebze önüne geçilebileceğini düşünüyoruz biz de.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Sayın Vekilim, üretici kayıt defteri konusunda unuttum, size daha önce söylemiştim bu konuyu. Maalesef bu sorunun çözülmedi. Üretici kayıt defterinin ihracatçı için bir engel olduğunu, tarım teşkilatları da bunun gerçek anlamda amacına ulaşmadığını sizlere bizzat beyan ettiler fakat biz hâlen bu üretici kayıt defteri konusunda bir

gelişme olmadığını görüyoruz maalesef. Bunun kaldırılmasını öneriyoruz, müstahsil makbuzunun bu konuyla ilgili sayılmasını istiyoruz. Sizden istirhamımız, lütfen, üretici kayıt defteri bizim ihracatımız için şu anda bir engeldir.

Bir de, Rusya analizlerinin –onu bağlamak istiyorum- mademki Rusya’yla bazı şeyler değişti, yeni bir dönem başladı, Rusya için de analizlerin kaldırılmasını istiyoruz çünkü Rusya analizleri tır başı bin TL’nin 1.300 TL’nin üzerinde masraf getirmekte. Zaten siz burada istediğiniz kadar Rusya için analiz yapın kapıda analiz yapıldığında eğer o malda bir pestisit var ise mal geri iade edilmekte. Bu işin cezasını firmalar çeksin. Nasıl Avrupa Birliğinde herhangi bir analiz yapmadan gönderiyoruz ama Avrupa Birliğine göndermeden önce kendimiz ciddi anlamda kontrollerini yapıyoruz çünkü oradan geri dönecek olayların firmamıza ciddi zararlar vereceğini düşünerek daha dikkatli davranıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – “Otokontrol.” diyorsunuz.

Buyurun.

6.- ORKA Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serhat Orhan’ın, kuru üzüm ihracatıyla ilgili sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN - Sayın Vekilim, yaş üzüm firması temsilen bir konuşma yaptı arkadaşımız. Müsaade ederseniz ben de kuru üzümçü firmaları içerisindeyim.

Gerçekten tüm bölge milletvekillerimize -ayırıyorum, İzmir, Kütahya- bu konudaki katkılarından dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Herhâlde ilk defa üzümlle ilgili Meclisin çatısı altında böyle bir toplantı yapılıyor. Hepinize çok teşekkür ediyorum ve saygılar sunuyorum.

Ziraat odası başkanlarımız da bizlerin kardeşleri, ağabeyi, biz bir gemide hep beraberiz ama tespitleri yaparken de lütfen yanlış anlaşılmasın, rakamları ve rekolte tespit komisyonunun geçen sene açıkladığı, bu sene de Sayın Bakanımızın Manisa’ya gelip özellikle bütün ilçe tarımdaki ziraat mühendislerinin bizzat yaptığı tespitlere de saygı duyalım. Bir önceki yıl rekoltemiz 320 bin ton, geçen sene yaşadığımız rekolte de 312 bin ton açıklandı. Burada bu rekolte açıklanırken bu raporları hazırlayan herkesin bir vicdani sorumluluğu var. Lütfen yanlış anlaşılmasın, bu açıklanan tahmini rekoltenin yüzde 5 artı, yüzde 5 eksi, ben gerçekten doğru olduğuna inanıyorum. Yıl sonu ihracat rakamlarına baktığınız zaman da bu rakamların doğru olduğu ortaya çıkıyor. Aşağı yukarı 270 bin ton geçtiğimiz yıl yapılan fiili ihracat var. 40-50 bin ton civarındaki iç tüketimi de firmaların elindeki stoku da hesap ettiğinizde rakamlar 320-330 bin tonlara geliyor. Bunların bir bir gerçekleşeceği çok net.

Ayrıca, biz sektörde aşağı yukarı 30 tane kuru üzüm fabrikasıyız, hiçbir firma hiçbir firmayla oturup “Fiyatı şurada tatalım, fiyatı şuraya çekelim.” yapamaz, buna imkân ve ihtimal yoktur. Aşağı yukarı bu 30 tane fabrikayla 75 ülkeye ihracat yapıyoruz. Dünyanın çekirdeksiz kuru üzüm ihracatı yapan en büyük ülkesiyiz. 650-700 milyon dolar sadece çekirdeksiz kuru üzüm ihracatımız var, yaş üzüm firmalarımızla birlikte 1 milyar dolarlık Türkiye Cumhuriyeti devleti ekonomisine katkı sağlıyoruz. Onun için de birbirimize daha saygılı olmalı, birbirimizle aynı gemide bulunmanın huzurunu ve mutluluğunu yaşamamız lazım.

Eylül ayında Sayın Bakanımız gelip taban fiyatı 4 lira açıkladıktan sonra üzümdaki gelişmelerle, bugün itibarıyla İzmir Ticaret Borsasında 8 numara üzümü 5 TL’den, 9 numara üzümü 5,2 ve 5,3 TL’den, 10 numara üzümü de 5,5 TL’den bütün ihracatçılar, bütün fabrikalar alıyor. Bir saptama yapmak istiyorum: Hele hele Thompson dediğimiz bandırmazsız üzümlün fiyatı bugün 9 TL. Burada ürün çeşitliliğini çok iyi düşünmemiz lazım. Amerika’da bandırmazsız üzümlün az olması bizim bandırmazsız

üzümümüze talebi artıracaktır, artırmaya da devam etmektedir. Amerika'daki bu Sultani ve bandırmazık kuru üzüm talebi önümüzdeki sene de devam edecek. İnşallah üreticilerimiz ziraat odalarımızın, ilçe tarımların, bizlerin de aydınlatmasıyla önümüzdeki sene Thompson üzüm kurutmasını artırırlarsa daha iyi gelir elde edeceklerini düşünüyorum.

Ama bu arada önümüze ciddi pestisit problemlerimiz çıkıyor. Geçtiğimiz yıl klorprifos sıkıntımız vardı. Bu konuda ziraat mühendislerimize, ziraat odalarımıza ve ilçe tarıma gerçekten teşekkür ediyoruz, olağanüstü bir mücadeleyle klorprifosu 2017 mahsul yılında bitirdik ama şimdi önümüze, özellikle yaş üzümle uğraşan çiftçilerimizin önüne “iprodione” denilen başka bir bela geliyor. Orada da hem Hüseyin Başkanım hem de Alaşehirli ihracatçımızla “tel” dediğimiz olayla bu işin çözülebileceğini canıgönülden düşünüyoruz.

Bizim ziraat odaları, ilçe tarım ve ihracatçı firmalar olarak üreticilerimizi biraz da dekar başına daha kaliteli ürün alma konusunda teşvik etmemiz lazım ve bu konuda bilgilendirmemiz lazım çünkü dünya pazarında Türkiye tek başına değil. Evet, pastanın en büyüğü ihracatta biziz ama bizim hemen yanımızda İran, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Çin; öbür tarafta, Yunanistan ve Amerika gibi, Güney Afrika, Şili, Arjantin gibi ciddi rakiplerimiz var. Bizim en büyük başarımız 30 fabrikada 300 bin tona yakın, belki de geçen üzüm işleyerek çiftçimize büyük bir hizmet verdiğimizize inanıyorum. Bu vesileyle, özellikle eylül ayında Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızın talimatıyla ve tüm bölge milletvekillerimizin baskısıyla Sayın Bakanın Manisa'ya gelmesi, Manisa'da hem rekolteyi açıklaması hem de o sırada 3,8 lira civarında olan üzümün “Herkes aklını başına alsın; devlet olarak, Hükümet olarak biz üzümü en az 4 liradan aşağıya düşürmeyeceğiz.” sözü hepimizi bir silkelendirmiştir. Bunun üzerine TARIŞ, Tarım Kredi, Toprak Mahsulleri ve ihracatçılar, hatta tüccarlar en az 4 liradan üzüm alımına başlamıştır ve devam etmiştir, aradan geçen dört aylık dönemde de üzüm fiyatı yüzde 25, yüzde 30 civarında prim yapmıştır. Bütün beklentimiz, çabamız bu fiyatların bundan daha aşağıya inmemesi, en azından 5 liralık fiyatı rekolte ne olursa olsun -inşallah soğuk olmaz, güzel bir mahsul alırız, 300 bin ton, 350 bin ton mahsul alırız- yine milletvekillerimizin desteğiyle Bakanımız gelsin, güzel bir rekolte açıklasın, bu sefer de fiyatı en az 5 lira ve üstü açıklasın. Bizim beklentimiz 6 lira olsun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Kılıçdaroğlu gelmezse o da gelmeyecek.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN - Vallahi Sayın Milletvekilim Mazlum Nurlu, benim kardeşim, çok sevdiğim bir kişi ve benim de müşterim, her sene üzümünü biz alırız ORKA olarak. Herhâlde o bizden memnun, biz ondan çok memnunuz, çok kaliteli bir üzüm çıkartıyor.

Sayın Vekilim, yanlış anlamayın siyasete girmek istemiyorum ama bu millet yüzde 50 oy verdiğine göre herhâlde Kılıçdaroğlu da zor gelecek.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz rahatsız olmuşsunuz herhâlde Kılıçdaroğlu'nun gelmesinden.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – Yok, hiç rahatsız olmadım.

BAŞKAN – Şimdi, Serhat Bey -o söylemedi, ben söyleyeyim- bizim iki dönem belediye başkanlığımızı yapmış, AK PARTİ Turgutlu Belediye Başkanlığını yapmış hem siyasetçi hem tüccar bir arkadaşımız. Mazlum Bey benim meslektaşım, aynı ilçeden, uzun yıllar beraber siyaset yaptığımız,

kendisini de çok sevdiğim, kendisine ve eşi hanımefendiye muhabbetimin olduğu ve aynı şekilde aynı duyguların da kendilerinde olduğunu bildiğim kardeşimiz, arkadaşımız. Dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partili de olsa AK PARTİ’li bir tüccara veya siyasetçiye malını verebiliyor Mazlum Bey.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – “Siyasetçi” demeyelim efendim, “ihracatçı” diyelim. Bizim siyasetçiliğimiz şu anda kenarda duruyor.

BAŞKAN – Hem siyasetçi hem ihracatçı.

Biraz önce Ozan kardeşimizi de dinledik.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bence son cümleniz siyasetçi olduğunuzu gösteriyor.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – Sağ olun, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Hüseyin Bey, seni dinleyelim mi? Devam etsinler, sonra mı cevap verirsin. Yani dikkatler çok dağılmadan sana da söz vereyim.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Sarıgöl Ziraat Odası, Alaşehir Ziraat Odasının çok güzel bir çalışması var, çok kısa bir şey. Hem mevzuatla alakalı, üzümün üreticisinin parasını kaptırmamasıyla alakalı bir sunumu olacak galiba, Serhat Bey güzel bir şey hazırladı.

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK – Şimdi yapalım.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Şimdi yapalım, ondan sonra bizim borsa olarak hazırladığımız bir sinevizyon var, onu yapalım, sonra tartışmalara devam edelim çünkü çoğu şey orada var zaten, hepsi orada var, eksiklerimiz varsa bu konuyu yeniden tartışalım.

BAŞKAN – Peki, Ali Bey nerede?

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK – Burada, telefonla konuşuyor.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – En son Ali Bey’e söz verin.

BAŞKAN – Öyle mi?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Evet, en büyük ihracatçı o.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi kim istiyor sözü?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Sarıgöl ve Alaşehir Ziraat Odalarının ortak bir çalışması var hem mevzuatla alakalı, çok güzel bir çalışma.

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK – Sarıgöl ve Alaşehir Ziraat Odalarına Servet Bey -kendisi endüstri mühendisi- çok güzel bir proje hazırladı.

BAŞKAN – Ne kadar?

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK - On dakika veya bir yedi sekiz dakika.

BAŞKAN – Tamam.

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK - Ama bütün içerikler var, çok profesyonelce hazırlanmış bir şey eğer bu uygulanırsa zaten bizim sorunlarımız kökten gidecek Allah nasip ederse yani. Evet, gerçekten öyle, güzel bir sunum.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Başkanım, ben “borsa” derken buna Salihli Borsası, Alaşehir Borsası, Turgutlu Borsası dâhil, hep beraber yaptığımız bir çalışmadır bu. İki grubun iki ayrı sunumu var. İlk önce ziraat odasına bir bakalım, sonra borsa olarak biz göstereceğiz.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

7.- Servet Erbay'ın, Üzüm Bilgi Sistemi, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

SERVET ERBAY – Ben çiftçiyim, çiftçi olduğum için övünüyorum, esasen endüstri mühendisiyim de yıllar sonra baba ocağına döndüm ve bağlarımla ilgileniyorum.

Bir proje hazırladık, “time is money” isterseniz hızlı geçelim.

“Üzüm bilgi sistemi” diye bir şey icat ettik, adını biz verdik. Biz kara düzen gidiyoruz, burada hemfikir olmayan var mı? Biz neyde kara düzeniz? Ne üreteceğimizi biliyoruz, ne zaman satacağımızı biliyoruz, kurutacak mıyız? Zaman çok kısa. Ben şunu gördüm: Yaz başında oturuyorlar parkta, bir kötümser tavır var “Fiyat düşüyor, bu üzümü biz, çöpe dökeceğiz bu sene.” diyorlar “Dolandırıcılar geliyor, amele bulamıyoruz.” Sonuçta mutsuz bir tavır var. Aynı zamanda ihracatçı pazara üzüm yığıldığı için satmakta zorlanıyor, dolandırıcılar piyasayı bozuyor, üzüm bulamıyor, son zaman. Aşırı iyimserler var “Bu sene üzüm 3 lira edecek.” deyip keyif, ağustos böceği gibi olanlar var, onlar pazar çekmiyor. “Son zamanda fiyat düşüyor, kurutamıyoruz, dalında kalıyor.” falan filan; bunlar bildiğimiz şeyler, geçiyoruz.

Biz önerilerde ne yaptık? Üzüm Bilgi Sistemi, Onuncu Kalkınma Planı’nın -ki dün on birincisi açıklandı, bulamadım internette- 763, 764 ve 765’inci maddesiyle tamamı entegre yani bir yere atıf yapacaksak evet bu bizimle ilgili bir şey.

ÜBİS nedir? ÜBİS, bu harita, parsellerde tıkladığın zaman mousela o bağ kime ait? Diyelim ki sarıyla işaretli olanlar ihracatlık, yeşil olanlar iç piyasa, iç piyasa (c) var, kuru üzüm var, Red Globe var ve kesilmiş bağlar. Bana aйтmış, benim telefonum var üzerinde, hangi kalitede olduğunu biliyorum, bir fiyat talep ediyorum ve kullanılan ilaç listesini orada tıkladığımda görüyorum. Tanıtım meselesi, ihracatçı bakacak. Sabah kalktı ihracatçı “Oğlum üzüm getir.” demeyecek. Bir bakkalın rafına hâkim olduğu gibi ne kadar şeker, un kaldığını bilip sipariş vermesi gibi bu bir stok yönetimi. Mali müşavir milletvekili beyler var yanımızda yani konuya hâkimiz. Sarıgöl Ovası’nda bunu yapacağız nasip olursa, Alaşehir’de yapacağız, keza Salihli’de sizin bölgede ve Yenice Ovası’nda Şahin Bey’in bölgesinde de yapacağız bunları.

Dün ne kadar üzüm kaldı, bu internetten gözükebilecek; tarih itibarıyla hangi köyden, isim, alıcı, kilogram gibi detayları var. Fiyat falan da var ama onu göstermiyoruz burada. Ovada ne kadar üzüm kaldı, hangi kalitede ne kadar üzüm kaldı mahalle mahalle yani kesilen üzüm, toplam üzüm, kalan üzüm kalite bazında; istenilen fiyatları da burada görmek mümkün.

En önemli şu: Proaktif olacağız, iş olmuş, ondan sonra arkasından takip eden değil, önceden, üç beş ay önceden... Bakın, diyelim ki 19 Ekim, tarih öyle mi? 19 Ekim 2017’de ben oturduğum zaman kesilen üzümü biliyorum, 126 bin ton üzüm kalmış, böldüğümde kırk gün sonra yani 29 Kasım 2017’de son salkımın kesildiğini ben görebileceğim bu sistemden. Bu ne sağlayacak bize? Kimde ne kadar üzüm kaldı, hangi kalitede? Biz bütün soruları aynı havuza koyuyoruz. Biz Japonlarla çalıştığımızda bunları parçalamayı çok güzel öğrettiler bize. İhracatçının sorunu farklı, ihracatlık üzüm yetiştirenin; iç piyasaya kuru üzüm üretenin farklı. Yine hızlı gidiyorum.

En önemli tablo: Akıllı bir adam üzümü ne zaman satacağını bilir. Bakın, ben baktım, benim ovada nerede üzümüm? Don olmayacak bir noktaya baktım, 19 Ekim, diyelim ki 17 Ekim. Ha, bekleyebilirim ben, ben bekledim, o bekledi, kesim düşecek tabii. Tüccara bir dakika “dur” diyeceğiz, vermiyoruz; fiyat yükselecek, pik noktada satacağız ama satmaya başlayınca kesim çıkacak. Ya burada bir algoritma var yani tüccarı tuzağa düşürme değil, tüccarın da çok işine gelecek şeyler var.

Evet, her parseli verim olarak yıl yıl takip edebileceğiz. Kullanılan ilaç bilgisi, bu hemen değil... Tarım Bakanlığı bu “ÇKS üretici defterleri” denilen, tırnak içerisinde birçok kişinin işine yaramayan saçmalığın... Yani herkeste Nokia telefon var, en güzel araba var, hâlâ 3310’un şeyini yapıyor muyuz? Yapmıyoruz, eski sistem. Her şey dijital, bunu yapmamız lazım.

ÜBİS nedir? O kadar anlattık, ZOBİS, ÇKS, TAKBİS ve KANBİS gibi -bir sürü, belki size bazıları yabancı gelecek- entegre çalışan bir sistem. Ne yapacağız? Bütün kantarları kendi ziraat odalarına serverla bağlayacağız. Bağladık ne oldu? Kantarda burada ürün kodunu girdik, zaten plaka falan tamam, okey; üretici T.C.’si, üretici bilgisini gireceğiz. Hangi parseli kestğini, bana parsel numarası getirmeyecek. “Ağabey Kavakkırı mı, Girezen mi?” diyecek, sen “Kavakkırı” diyeceksin, oradan tıklayacaksın. Yani bu köylü ve şey için kolay.

Alıcı bilgisi, nereye üzüm gitmiş? Bu bilgi anında “Ahmet Gül, Konya 128” o ekranda gözükecek. Evet, ben bu fiyata bunu aldım, bastığın zaman sisteme girebilecek.

Fiyat da girilebilir, girilmeyebilir, ayrı bir konu.

Bu kantar makbuzu anında serverla geldi ziraat odasına ve şehir dışındaki kamyoncuya şu anda “Hal Kayıt Sistemi” diye üreticiyi kayırmayan yani kayırmayan değil de amatörce yapılmış diyeyim ben bilgisayarla uğraşan birisi olarak , neyse eleştiri yok. Ekrana geldi “Bu kamyonca Servet Erbay’ın üzümü var, burada toplama mal yazıyor.” diye “Bu bilgileri düzeltin.” diyecek. Toplama mal, büyük kaçak. “Kaçak meyveye geçit yok.” diyecek. Aynı zamanda bu, hal müdürlüklerine otomatik gidecek veya para kaçırma hikâyesine son vereceğiz. Onunla mı kalacak bu iş? Biz üzümün hangi köye gittiğine kadar bilebiliyoruz şu anda.

Şu liste, Samsun’un Canik ilçesi diye bir ilçesi var, nüfusunu ben biliyorum. Haftalık tüketimini, kişi başına tüketilen üzümü biz niye gönderemiyoruz diye kendimiz soracağız beyler. Benim getirdiğim projede para istemek yok, kendi tırnağımız varsa kafamızı kaşımak var. Biz sorunlarımızı biliyoruz ve sahiplendik.

Nerelere üzüm gönderemiyoruz? E, bildik ne oldu? Adama otel yaptık Sarıgöl’de veya Alaşehir’de; kardeşim burada yatıyorsun, burada yiyorsun, kamyon garajın, kasan ve işçi yatakhane var, işte yemeğin, al üzümü diyeceğiz. O da kesmedi mi, üzümü bir sevk edeceğiz. Her memlekette küçük market var yani bir kamyon üzümü bir haftada bitiremeyen ama birkaç kişilik işte marketler var -gross marketler hariç- bunu gönderdik, dolaştı, rut; bunlar alt planlar. İhracatçı firmalar, sabah kalktı... “Ali Uçak Kardeşler” yazıyordu burada, Ali ağabey kızkardeş diye sabah değiştirdim, ihracatçı firmalar deyince direkt Uçak Kardeşler geliyordu, dedim ben bu logoyu kullandım falan diye laf eder diye değiştirdim.

İhracatçı, “ayakçı” diye tabir edilen kişilerin oyuncağı oluyor. O ayakçıları, affedersiniz Sarıgöl’de meyhaneye götürüyorlar üzüm satmak için, anlatabildim mi? Ali ağabey de iyi üzüm bulsun diye o da besliyor ama sabah kalkıyor... Hâkim olacak, nerede ne üzüm var onu bilecek. O haritayı ben gördüğüm gibi Almanya’daki Hans da görecektir veya Amerika da Prag da Rusya da görecektir. Esnaf görecektir, bakacak, yandaki üzüme bakacak, bu da fiyatı, “Ben de üzüm alayım.” diye adam gönderecek. Bunlar görecektir, küçük marketler, yurt dışı, sofras, catering, TARİŞ, kuru üzüm, ticaret borsası...

Devlet ne yapacak? Hal Kayıt Sistemi’ni görecektir. Vergi dairesini yazmadım, devletin bekçisi ben değilim, vergisini kendisi toplansın. Fiyatı yazsam bu defa her şey kayıtlı ya rüsum yüzde 2, 100 milyara 2 milyar lira ödeyecek. Bu defa tüccar gelmekten imtina edecek, satışı yavaşlanırsın diye şey yapmadım, anlatabildim mi? Ama sisteme girilecekse ayrı, bunun için de para versin bize.

Destekleme: Ankara’da oturuyor, 2 bin dönüm arazisi var adamın, destekleme parası alıyor; buğday, arpa, üzüm diye düşünmeyin bunu, aklınıza ne gelirse. Kantara girmeyen bir ürün var mı, aklınıza geliyor mu kantara girmeyen ürün? Kantara giren her bir ürün bu sisteme dâhil olabilir. Parsel bazında takip ettiğiniz için bu adama diyecek ki: “Ya, sen bir şey üretmiyorsun arkadaşım, destekleme yok sana, üretene destekleme var.”

Evet, sizden ne istiyoruz? Bir: Mevzuatta revizyon; kantar makbuzunda üretici bilgisi, sevk edilen yer, arazi bilgisi ve fiyat. Ziraat odalarının mevzuatına baktığında zaten bunları yapmamız gerekir, şart ama iş bu başkan yapmamış ayrı, malzeme bu ne yapacaksın, adamlar bunu da itiraf ediyorlar.

Ziraat odası elektronik ortama göndermekle yükümlü ve bunlar olmasa da biz bu işi yapacağız zaten. Haller müdürlüğünde toplantı talep ediyoruz. Sayın Başkanım, Manisa’da bir toplantı lütfen, şu ağaları toplayın; biz asker milletiz, kantarcıları karşıya dizelim, “Biz bunu devlet olarak istiyoruz.” diyelim. Yani yoksa biz toplarız da bir tanesi ayak direrse çocuk ölü doğar diyoruz. Bunun maliyeti 350-400 milyar da verirsiniz eyvallah deriz, ağanın eli tutulmaz; vermezseniz de biz bu işi yapacağız yani biz bu işe birine güvenerek çıkmadık.

Bu Komisyon bir defaya mahsus olmasın, yaşayan bir komisyon olsun, kendi içinde toplansın filan.

Evet, ne yaptık biz? Sarıgöl’ün köylerine, şehir içine, her tarafına yazılar yazdık, çiftçilerle eğitimler yaptık, bilgilendirdik. Alaşehir, Allah razı olsun “Ağabey, bu iş olur, gel.” dedi, Alaşehir’e de biz bu işe gideceğiz. Yani bu millet istiyor. Parayı niye istemiyoruz biliyor musunuz? Çiftçi diyor ki: “Ben şu anda bir kamyonu tarttırmaya 10 lira vermekten imtina ediyorum ama bu sistem gelsin, benim param garanti olsun, ben 50 lira vereyim.” diyor. Paraya bak.

Evet, bağlarımızı sulamak istiyoruz. Ne yapacağız? Alın size bir proje: Salihli, bakın, yeşil hat şu anda mevcut, sarı hat projesi var; Demirköprü’den bağlayalım, kimse bağırmasın “Benim suyum alıyorsun.” diye çünkü kotları kurtarıyor bizim oraya kadar. Yani Denizli’deki şeyden alsak daha güzel ama kot acayip maliyetli olabilir; bunu geçiyorum.

Evet, üzüm suyu konsantresi istiyoruz. Beyler, bunu istiyoruz biz, profesyonelce bir şey istiyoruz. Arjantin’den bir videosu var. Don, dolu, afetler... Bu lazım. O videoyu biraz sonra göstereceğim vakit kalırsa. Evet, böyle bir tesis, Arjantin’de, dünyanın her tarafına satıyorlar.

Evet, lisanslı depoculuk: Siz çok seviyorsunuz, bunu da yapabiliriz. İki yıllık zeytinyağı tebliği yayınlandı ya, Marmarabirlik aldı onu; bunu da iki yıl garanti için yapabiliriz, yaş üzümde üç ay olduğu için biraz zor da bunda lisanslı depoculuk olabilir.

Finansman kaynağı: Yüzde 100 hibe, “Savaşta yız, para yok.” yok. Yüzde 100 hibe. Ben almazsam Yunanistan kullanacak, İtalyan çiftçisi kullanacak. Ben bunu istiyorum. Neredeki gibi? Giresun’daki gibi, Siirt’teki gibi, Malatya’daki, Şanlıurfa’daki gibi. Bakın, burada yapmışsınız, vermişsiniz; biz de istiyoruz, projemiz hazır.

Hayvan yemi... Atığımız yok, ÇED’den gelmesinler. ÇED raporu hazırlayabilirim ama hayvan atığı sorunumuz yok.

Güneş enerjisi kendimize yetecek, yerimiz hazır, çizimimiz hazır, arazimiz, tavsiye edilmesini bekliyoruz.

Evet, biz işçi istiyoruz; Soma, Kula, oralardan gelsin. Neye göre istiyoruz? METİP. Bakanlık para veriyor. Ne yapıyor Bakanlık? Bakın, çadır yapıyor, okul yapıyor, jandarma koyuyor, ambulans veriyor; buna göre bir şey yapabiliriz. İşçi acil.

“Değiştirelim” diye bir kampanyamız var. Evet, şunu kafamıza koyalım: Bu Sultaniye üzümü, kurutmalık. Bunda hemfikir olmayan var mı? Biz bunu affederseniz bir sokak köpeğini kangal yapmak için kuyruğunu, kulağını buduyoruz yani o kadar çok emek harcıyoruz ki biz bunu sofralık yapmak için, yeter diyoruz, olmaz. Biz anaçları değiştireceğiz, teşvik edeceğiz. Bu teşvikte, bakın “bağ ve nar hariç” diyor; mevcut bağların sökülüp, aşılansın, pazar değeri yüksek...

Bir de en önemlisi ne biliyor musunuz? Amerikan aşılılar su istemiyor. Demiyor mu Bakan “Su istemeyen ürün” diye, al sana su istemeyen ürün. 20 metre aşağıya iniyor Amerikan aşılılar, buna müthiş destek...

Kuru üzümünden hiç bahsetmeyeceğim.

Bitti.

Ben İstanbul’dan, plazalardan gelmiş, tüm makamlar... Benim için hiç sıkıntı değil, ben şimdi çizmeyle dağda çalışıyorum; beni kullan, başka hiçbir şey demiyorum, Allah razı olsun başvuranlardan. Destek vererseniz yürüyeceğiz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

SERVET ERBAY – Rica ederim.

BAŞKAN – Evet, Hüseyin Bey...

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Süleyman Bey borsalar adına, çiftçiler adına bir sunum yapacak efendim. Bunun haricinde eksiklikler varsa siz sorun, biz cevap verelim.

8.- Manisa Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Altındağ’ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

MANİSA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALTINDAĞ – Sayın Başkanım, sayın misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce ihracatçı arkadaşımızın dediği gibi, yolda kesilen tüm vergiler bizim çiftçimizden çıkıyor yani ihracatçı arkadaşımızdan çıkmıyor. Maliyet raporu çıkardım ben sizlere, üzümün 1 dekar maliyeti 1.741 TL. Bunu dosya olarak da ayrı ayrı, gün gün hepsini yazdım ve bıraktım. En düşük olan rakam bu, 1.741 TL 1 dekar kuru üzüm maliyeti.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – Peki, dekarda verimde ne baz alıyorsunuz?

MANİSA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALTINDAĞ – Verim, rekolte çalışmasında belli zaten, 420 kilo ile 500 kilo arasında.

ORKA TARIM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA SERHAT ORHAN – Maliyet ne?

MANİSA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALTINDAĞ – Maliyet 1.741 TL.

BAŞKAN – Neyse siz sunumunuza devam edin, ortalama maliyeti hesaplarken 420 kilo...

MANİSA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALTINDAĞ – Buna benzer bizim söyleyeceğimiz, arkadaşların da söylemiş olduğuna destek vererek demek istediğim, ihracatta onların primleri, mesela yolda kesilen şeyler hep bizim çiftçimizin sırtından çıkıyor. Burada, devletimizin TARİŞ üzerinden, Ofis üzerinden zamanında bir müdahale alım fiyatı açıklaması. Müdahale alım fiyatında geç kalınıyor, çiftçimiz ezildikten sonra bu müdahale fiyatları açıklanıyor, onun için çiftçi para kazanamıyor.

Başkanım, onun için, bu müdahale alım fiyatının üzüm başlamadan önce, rekolte çalışmasına dayanarak açıklanması gerekiyor. Burada geç kalınıyor, geç kaldığı için çiftçimiz, biraz önce Sarıgöl Başkanımızın da anlattığı gibi, çok borçlu durumda yani durup bekletecek durumu yok.

Bu lisanslı depoculuk da çok önemli. Manisa bölgemizde, üzüm olan bölgelerde bu lisanslı depoculuğun bir an önce faaliyete geçmesi çiftçimiz açısından iyi olacak.

Bir ikinci konu: “Dışarıdan üzüm geliyor.” diye haberlerde bazı şeyler de duyuyoruz. Bu kaçakların önlenmesi, Türk üzümüne, Türk çiftçisine darbe vurulmaması, bu konuda çok sıkı bir yöntem geliştirilmesi için çalışmaları gerekiyor.

Ürünün serbest piyasada fiyatının oluşabilmesi için çok fazla alıcı ve satıcının bir arada bulunması gerekmektedir. Bunun için ürün ihtisas borsaları oluşturulmalı ya da mevcut borsalara işlerlik kazandırılmalıdır.

Bir ikincisi de üzüm üreticimizin kendi pazarları oluşturulup üzümden aracı sayısının azaltılması sağlanabilirse, üretici satış fiyatı ile tüketici alış fiyatı arasında fark azalacaktır. Bunun için üreticinin kendi ürününü satabileceği haller ve pazarların oluşturulması gerekiyor.

Benim söyleyeceğim bu kadar.

Teşekkür ediyorum hepinize.

BAŞKAN – Peki Başkanım, teşekkür ediyorum.

İlave edeceğiniz bir şey var mı Hüseyin Bey?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Yok Sayın Başkanım; bu bizim sunumumuz değil, bizimki başlıyor şimdi.

BAŞKAN – Peki.

Yetiş Bey, sizin var mı?

SALİHLİ TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI YETİŞ AKSOY – Başkanım, bizim de var ama aynı zaten, beraberiz, Alaşehir Borsasıyla beraberiz.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

9.- Alaşehir Ticaret Borsası Ziraat Mühendisi Süleyman Yüksel'in, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI ZİRAAT MÜHENDİSİ SÜLEYMAN YÜKSEL – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri; hepinizi selamlıyorum.

Esasında yapacağımız sunum, biraz önce bu Komisyonunda herkesin söylediği sorunların tümünün toplanmış ve slayt hâline getirilmiş hâli olacak. Kısaca, hızlı bir şekilde, süreyi de çok fazla almadan devam etmek istiyorum.

Bağcılık, bizim bölgemizde yıllardan beri devam etmekte, dolayısıyla bölgenin ve bölge insanın en büyük geçim kaynağı hâline gelmekte ve bu bağcılıkta yaşanan sorunların çözülmemesi bölgedeki yaşam kalitesini ve fakirliği insanların önüne getirmekte. Bizim bağcılıkla ilgili belirlediğimiz, borsalar olarak yaptığımız kendi çalışmalarımız doğrultusunda sorunları birer sıra hâlinde sıraladık. Bunlar nedir? Girdi maliyetlerinin çok yüksek olması, devlet desteklemelerinin yeterli bir şekilde olmayışı, bilinçsiz üretimin önüne ne yazık ki bir türlü geçilememesi, fiyatlardaki istikrarsızlığın çözülmemesi, lisanslı depoculuğun hayata geçirilmemesi; üzümde kooperatifleşme çok önemli olduğu için elimizdeki kooperatifin, TARIŞ'ın desteklenmesi, hatta gerekirse -ki gerekiyor- daha fazla kooperatiflerin oluşturulması talebinde bulunuyoruz. Diğerleri teknolojik kısımlara giriyor.

Bağcılıkta modern teknolojinin kullanılması... Ziraat odası başkanlarının da bahsettiği gibi topraklarımızdaki kirlilikler, hastalıklardan kaynaklı bizim artık arı ırkımız tonaj ve kilogram bakımından yetersiz hâle gelmekte, çiftçinin kazancı azalmakta. Biz, bunları dediğimiz anahtar üzerine aşılar yaparak bu bağların verimini artırmayı amaçladığımızdan dolayı ve bunu da çiftçi ne yazık ki yanlış tekniklerle uyguladığı için büyük kayıplar ve zararlarla karşılaştığımızı belirtmek isterim. Yeni tesis edilecek bağ alanlarının kontrolsüz ve yanlış dikim tekniğinin uygulanışından bahsetmiştim ve en son nokta, ziraat odasının yapmış olduğu proje bu kapsama giriyor, ürün satışlarında gayriresmî alışverişlerin gerçekleşmesi.

Şimdi kısaca açıklamayacağım, hızlı bir şekilde geçeceğim. Şurada mazota değinmek istiyorum, Sayın Cumhurbaşkanı açıkladı çiftçi mazotunun yüzde 50'sinin verileceği hakkında. İnşallah bu hayata geçecektir çünkü mazot çiftçi için çok önemli bir girdi kaynağıdır. Bunun yanında, gübre, ilaç ayrıca girdi kaynakları içerisinde. İlaç kısmına geldiğimde tekrar Yönetim Kurulu Başkanının açıkladığı konuya kısaca değineceğim, katılıyoruz. Gübre fiyatlarındaki maliyet artışı çok yüksek, bu maliyet artışı çiftçinin gübre kullanımını azaltmasına sebep oluyor çünkü parası yetmediği için gübreden kısıyor, başka kısacağı bir nokta yok; mazot mecbur kullanacak, ilacını mecbur atacak. Gübreden kısımaya çalışıyor. "Gübre dekar maliyetini düşürecek." derken dekardan aldığı ürün çok azalmaya başlıyor. Farkında olmadan hem üretimimiz azalıyor hem çiftçinin kazandığı para azalıyor. Burada da gübre desteklemelerinin artması gerektiğini düşünüyorum.

Gübre fiyatlarının artışının yüzde 25 civarında olduğu, geçen yılki fiyatlarla baktığımızda bu zamların görüldüğü ve işçi ücretlerinin, işçi bulunmamakla beraber işçi ücretlerinin de yüzde 10 olarak zamlanmış görülmüş. İşçi ücretlerinin zamlanmasında bir problemimiz yok. Fakat bizim ürünümüzün fiyatı çok dalgalı ve çiftçinin ne kadara satacağı belli olmadığı için esas yaşadığımız nokta bizim ürünümüzün fiyat istikrarsızlığı.

Bir diğer destekleme grupları... Bu çok önemli, şu açıdan önemli: ÇKS'ye dâhi -burada yazdım- 9 lirasını mazot, 4 lirası gübre olmak üzere 13 liralık bir gübre mazot desteği var çiftçiye. Üreten çiftçiye bu destek zaten çok düşük bir miktar. Bu miktarın artırılması veya yeni projeler üretilerek ÇKS'ye bağlı üretim yapan veya ürettiği ürünü sattığı tohum karşılığında bir destek alması gibi değişik projeler geliştirilebilir, geliştirilmesi gerekir.

Devlet desteklerinden iyi tarım uygulaması dediğimiz bir olay var. İyi tarım uygulamasını ihracatçı firmalarımız çok destekliyorlar. Neden? İyi tarım uygulaması izlenebilirlik demek; attığı ilacın, attığı gübrenin, kullandığı suyun sadece ihracatçı değil ihracatçının sattığı müşteriye kadar izlenebilir olması. Devlet bu desteği dekar olarak 50 TL olarak veriyor çiftçiye grup üreticisi olduğunda, 40 TL'ye geriledi.

Bunun sebebi nedir, onu anlayamadık. Bu desteğin daha artmasını beklerken gerilemesi çiftçiye iyi tarım uygulamasından biraz soğumaya sebebiyet verdi. Biz buna alıştıralım derken önümüze böyle bir sorun çıktı.

ÇATAK Programı diye bir program var: Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Koruma Destek Programı. Bu çok güzel bir destek, devlet tarafından verilen ve bizi çok mutlu eden bir destek. Kategoriler içerisinde bağ 130 3'üncü kategoriye giriyor. Dekarda 135 lira gibi bir destek var çiftçiye. İşte böyle destekler verildiğinde çiftçi bu desteklerini bağda yeni sistemler kurması, damla sulama sistemlerini geliştirmesi; ne bileyim, o zamanki ilaç parasını, gübre parasını, işçi parasını çıkarıp vermesi gibi çok güzel destekler sağlamış oluyor. Fakat bu destek üç yıl süreyle sınırlandırılmış. Yani bir şahıs bu desteği üç yıl alabiliyor, ondan sonra bir daha ömür boyu bu destekten yararlanamıyor. Bu desteğin daha uzun yıllara yayılmasının sağlanabilmesi de çok önemli. Bu da araştırılabilirse bu destek daha çok dönem ve yıla yayılabilirse çok güzel olacağını düşünüyoruz.

Bilinçsiz üretim... Bu birazcık, şöyle... Kusura bakmayın, konuya hızlı girdiğim için ben kendimi tanıtamadım, ben Alaşehir Ticaret Borsası Ziraat Mühendisiyim, aynı zamanda da borsamızın bünyesinde bulunan Toprak, Yaprak, Su Laboratuvar Şirketinin de müdürlüğünü gerçekleştirmekteyim. Dolayısıyla direkt çiftçiyle iç içeyiz, işin biraz teknik boyutunda da yer aldım. Bilinçsiz üretimden kasıt ne demektir? Güvenli bir gıda üretemememiz. Bunun sebebi çiftçiden kaynaklı değil, bunun sebebi bu sektörde yer alan tüm oyuncuların yanlış hareketinden dolayı. Bunun içerisinde bayiler mevcut, bunun içerisinde danışmanlar mevcut, bunun içerisinde çiftçiler mevcut. Bu bilinçsiz üretimde geline son nokta ilaç kalıntısı. İlaç kalıntısının sebebi de dediğimiz yanlış ruhsatlandırılmış, emsalden ruhsat verilmiş, kirliliği çok fazla olan ilaçların ucuz olmasından dolayı çiftçinin tercih etmesi, danışmanların yanlış dönemlerde şahıslara yanlış ilaçları uygulattırması gibi birçok sebebi var.

Burada karşımıza bilinçsiz üretimden önümüze çıkan bir diğer noktaysa topraklarımızın verimsizleştirilmesine sebebiyet veriyor. Topraklarımız neden verimsizleşiyor? Topraklarımız yanlış uygulamalarla, aşırı sulamalarla veya az sulamalarla, aşırı gübreyle veya tam tersi, hiç gübre atmamakla topraklar verimsizleşiyor. Verimsizleşen toprakları tekrar verimli hâle getirmek ülke ekonomisinde çok büyük yararlar açacaktır çünkü çok kolay bir şekilde geri dönüşüm sağlanamaz.

Fazla maliyetin oluşması: Dediğim gibi, ya fazla ilaç atıyor ya da gübreden kasmaya çalışıyor. Az ürün alıyor, dolayısıyla oluşturduğu, en sonunda elde ettiği kâr ve üretim minimum oluyor ve bizim çiftçimiz bu konuda da zarar görmüş oluyor.

Fiyat istikrarsızlığından bahsetmek istedim. Fiyat istikrarsızlığı... Şu açıdan rakamları sunmuştum. 2010 yılındaki üretimde sattığımız üzümün fiyatı 3 lirayken 2018'de 4,9-5 liralara kadar yükseldi. Fakat yıl içerisinde de bir dalgalanma var, yani 3,5 liradan başladı bu sene, şu anda 5 liraya geldi. Burada en önemli noktalardan biri nedir? Devletin bu taban fiyat açıklaması piyasada çok olumlu bir sonuç vermiştir ki sonucunu görmüşüz, şu anda üzüm fiyatının 5 liraya oluşması. Bunun fiyatının açıklanması sadece ve sadece çiftçinin elindeki üzümü tüccara satmadan önce açıklanırsa çiftçi de en azından izleyeceği yolu daha rahat bir şekilde görecektir.

Bir diğer kısım lisanslı depoculuktur. Lisanslı depoculuk çok önemli. Lisanslı depoculuk zaten gündeme getirildi; lisanslı depoculuk ne demek, konuyla ilgili birçok açıklama yapıldı. İnşallah lisanslı depoculuk da gündemimize alınır, Komisyonumuzun bilgisine sunuyorum.

Esasında üzümdeki en önemli noktalardan biri, biraz önce ihracatçı ağabeyimizin de paylaştığı gibi, parçalı arazilerin kendi kafasına göre hareket etmesi, bir topluluk oluşturulamaması ve maliyetlerin artması. Bu küçük arazileri toplulaştırma işi çok pahalı. Devlet buna el atmaz zaten. Şahıslar kendi içerisinde bunu gerçekleştiremezler. Bunun gerçekleştirilmesinin en güzel yolu kooperatiflerin oluşması,

bu küçük arazilerin bir kooperatif çatısı altında birleştirilmesi. Yani düşünün ki 5 dekar, 10 dekar arazisi olan bir adam bir anda kooperatifin almış olduğu milyon dolarlık bir cihazı 5-10 dönümlük bir arazisinde kullanabilecek boyuta gelir. Bu ne demek olur? Bu hem iş gücü hem maliyet hem de verimlilik artışı demek olacaktır. Yani kooperatifçilik çok önemlidir. Kooperatifi desteklemek, elimizdeki kooperatifin desteklenmesi, güçlenmesi ve ayrıca ekstra kooperatif oluşturulması sağlanmalıdır. Yaş üzümde bu iş biraz zor oluyor, yaş üzümde belki devlet desteği gerekecektir. Kuru üzümde bir model vardır, TARİŞ ve bu model daha da geliştirilebilir veya güçlendirilebilir.

Bir diğer sorumuz, bağcılıkla ilgili modern teknolojilerin kullanılmaması. Modern teknolojiden kasıt şu: Şu anda dünyada Yunanistan dâhil olmak üzere yaş üzüm ve kuru üzüm üreten tüm bağcılarının yüzde 80'i resimde gördüğümüz meteoroloji istasyonu kuruyorlar, ufak bir meteoroloji istasyonu. Bu ne demek oluyor? Bu 100 dekarlık bir alan için tek olarak yeterli oluyor, bundan çiftçi kendisi yararlanıyor.

Son dönemlerde hava şartları değişti. Hava şartlarının değişmesi bitkilerde hastalık ve zararlıların da fazlaşması, artmasına sebebiyet verdi. Bunun kontrolünü biz nasıl sağlıyoruz? Örnek olarak, Alaşehir'de tahmin veriliyor, diyorlar ki "Mildiyö için uygun ortam sağlandı." Alaşehir'in doğusunda yağmur yağarken batı kısmında günlük güneşlik bir hava oluyor. Dolayısıyla mildiyö ilaçlamasını batı taraftaki günlük güneşlik havası olan bir çiftçinin atmasına gerek yok. Bunu bölgesel olarak bu şekilde kurduğumuz erken uyarı sistemleriyle bunlar ister devlet olarak ister çiftçiye eğitimler verilerek -çok ucuz ve her arazide çok rahat bir şekilde kullanılabilir- desteklenebilir, devlet bunun yüzde 50'sini hibe verebilir. Çiftçi oradaki nem ve sıcaklık bilgisine bakarak ilaçlamasına kendisi çok rahat karar verebilir. Dolayısıyla ekstra ilaçlama ve ekstra maliyetten de kurtulmuş oluruz ve dediğim gibi bilinçsiz üretim de yapmamış oluruz.

Bunun yanı sıra -son dönemde devletimiz buna destek verdi; çok güzel bir olay- toprak altı damla sulama sistemi bağcılıkta çok önemli hâle geldi. Toprak üstü damla sulama sistemiyle suyu zaten minimum şekilde kullanıyorduk. Bu desteklenirse yani toprak üstü damlamayı toprak altına indirebilirsek yüzde 25 daha az su kullanıyoruz damla sulamadaki su sistemine göre; artı, ortama nem vermiyor ve nem vermediği için minimum ilaçlama ve minimum hastalıklarla karşılaşıyoruz. Bu yıl toprak altı damla sulama sistemi de sıfır faiz kapsamına dâhil edildi. Bunun yaygınlaşması ve desteklenmesi çok önemli.

Bir diğer kısım, Sarıgül Ziraat Odası Başkanım yaş üzümde bundan bahsetti: Yeni dikilen bu yaş ve kuru fark etmiyor bizim bölge topraklarımız yanlış uygulamalarla ve yanlış bulaşimlarla "filoksera" dediğimiz, "nematod" dediğimiz bağda kök hastalıklarıyla karşı karşıya. Bu nematod ve filoksera bağı yok etmiyor fakat verimi minimuma düşürüyor. Nasıl minimuma düşürüyor? Bağ 4-5 ton vermesi gerekirken 2-2,5 tonlarda kalıyor. Neden? Bunun gücünün bir kısmını bu hastalıklar alıyor. İşte, yeni bağlar dikerken, çiftçinin şu anda bağı söküp tekrar yeni bağ dikmesi, dört yıl sonra ürününün para kazanmaya başlaması zor ama yeni oluşturulan bağlarda anaçlı dikimin tavsiye edilmesi, fidan desteği dediğimiz desteğin esasında fidana değil de anaçlı fidanlara yöneltilmesi yani bu hastalıklara ve az suyla bozuk topraklarda üretim yapabilmemizi sağlayan bu anaçlı dikime yönlendirilmesi çok önemlidir.

Kurutmalık çeşitler, Manisa Bağcılık Araştırma'da üretilmiştir, sofralık çeşitler... Kurutmalık çeşitten sofralık çeşit olmaz. Bir çiftçinin kurutmalık mı yapacak sofralık mı yapacak bunun kararını da vermesi gerekiyor. Kendi kafasına göre yanlış dikim veya yanlış planlama yapıyor ve ürünümüzde birçok sorunlar çıkartıyor.

Ürünlerin gayri resmî gerçekleşmesi; zaten bu konuya girmeyeceğim, Ziraat Odası konuyla ilgili bir çalışma yaptı ne yapılabilir konusunda.

Bunun dışında, ayrıca Komisyona bilgi vermek babında nokta atışları yapmak istiyoruz. Nedir bu? Sumanın elde ettiği alkolün kullanılan üzüm miktarı yüzde 65'tir. Bu miktarın artmasının üzüm üretimine, üzümçülere çok büyük destek sağlayacağını düşünmekteyiz.

Uzak Doğu ülkeleriyle tarım ürünleri satışı; ülkeler arası anlaşmalar yapılabilir, uçak kargo desteklenebilir ve uçak kargoyla hem yaş hem kuru üretimde yeni pazarlar açılabilir. Bu konuda ekstra bir çalışma yapılabilir.

“Besin değeri bakımından çok zengin.” dediğimiz bu bizim kuru üzüm ve yaş üzüm çocuklarda özellikle şekerin kana geçişi normal şekerle değil de üzümünden aldığı şekerin kana geçişi ve beyni desteklemesi yapılan çalışmalarla ortaya çıkmıştı ve çok çok çok önemli bir besin kaynağı olduğu ortaya konulmuş. İşte bu bağlamda -sayın vekilim zaten açıkladı okul üzümünün devam edeceğini- bu üzümün okullarda tüketiminin de takip edilmesi yani çocukların bunu tüketmesi, askerlerimizin bunu tüketmesi ve aynı zamanda bizim bu kuru üzümü kendi iç piyasamızda kendi vatandaşımıza, kendi çocuklarımıza da yedirmemiz gerekli. Biz şu anda 70 milyon olarak söylüyoruz -rakamımız daha da büyük- büyük bir ülkeyiz. Bizim iç tüketimimiz o kadar dinamik ki Avrupa'ya mal satacağız diye uğraşıp duruyoruz; çok güzel, satacağız illa ki satacağız ama iç tüketimimizi biz fazla değil yarım kilogram artırılsak elimizdeki rekoltenin üçte 1'ini biz iç tüketimde bitirmiş oluyoruz. Artı, beslenme konusu ayrıca önemli; güçlü nesiller, gelecek için güzel, akıllı çocuklar yetiştirmiş oluyoruz.

Ben sunumumu burada tamamlamak istiyorum. Sorusu olan varsa Başkanımla beraber cevaplamak isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Ali Bey, buyurun.

10.- Uçak Kardeşler Yönetim Kurulu Başkanı Ali Uçak'ın, ihracat ve üretimle ilgili sorunlar ile çözüm önerileri hakkında sunumu

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Sayın Başkanım, sayın bölge milletvekillerim ve oda başkanlarım; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu Komisyonun kurulumunda kimin emeği geçmişse en aşağıdan en yukarıya hepinize şükranlarımı sunuyorum hem meslektaşlarım hem de bölge üreticileri adına.

Şimdi, biz hem ihracatçıyız hem bir kısım da üreticiyiz. Ben önce firmamı tanıtayım: Uçak Kardeşler Gıda, Sanayi, Ticaret Limited Şirketi'nin sahibiyim. Yaş üzümde oldukça geniş bir pazara sahibiz. Şöyle bir örnek vereyim: 2014 yılında 45 bin ton yaş üzüm, 2015'te 55 bin ton, 2016 yılında Rusya'nın kapalı olmasından dolayı 35 bin ton, 2017'de de işletmemize tam 65 bin ton yaş üzüm girdi, paketlenildi ve bunun yüzde 80'i ihracat, yüzde 20'si de iç piyasa; bu bir dünya rekorudur firma bazında.

BAŞKAN – Tebrik ediyoruz.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Sağ olun Sayın Başkanım.

Şimdi, bizler ihracatçılar olarak bir 10 madde altında toparladım, bu konular önemsenir ve kale alınırsa gerçekten hem üretici bakımından hem biz ihracatçılar bakımından çok faydalı olacaktır.

Öncelikle analiz. Şimdi bizler her yaptığımız ürüne tır başında -gerçi üzümde yüzde 40'a düştü- analiz alıyoruz ama bazı üreticilerimizin 200 ton ya da 300 ton tek parsel üzümü var, kullanmış olduğu ilaç hep aynı ilaç. Biz 300 ton üzümü 17 tırla gönderiyoruz, 17 tane analiz alıyoruz. Bu da demektir ki şu an tır başına ödediğimiz analiz 1.300 lira oldu; 20 milyar. Yani kiloda analize 0,5 kuruş para ödüyoruz ve bu Türkiye'de yaptırmış olduğumuz analiz Rusya'da ya da herhangi bir gümrükte yapılan

kontrollerde bir peçete kâğıdı olarak görülüp atılıyor, bir işe yaramıyor çünkü oranın yapmış olduğu analizler geçerli. Dolayısıyla bu konu bir ciddiye alınır da ya bu analiz sistemi direkt bağda üretici ürünü hasat ederken anında analiz alıp, hızlı bir şekilde ön analizi yapıp hakikaten kalıntılıysa o ürünü hem hasat edene hem hasat ettirene yerinde bir ceza verilirse zaten otomatikman kalıntı işi kökten çözülür ve bizler de kiloda 0,5 kuruş ödediğimiz parayı da... Zaten bu para kime dönüp dolaşıyor? Üreticinin sırtına biniyor. Neden? Ben maliyeti çıkarırken ona göre çıkarıyorum maliyetini. Dolayısıyla hem bizi hem üreticiyi bağlayan bir konu.

İkinci sorun: Malum Alaşehir bölgemizde jeotermal bayağı bir genişledi, yer altı kaynakları tabii ki olsun, Türkiye'nin en büyük ekonomik katkılarından biri yer altı kaynaklarıdır fakat oradaki kontrollerin sağlıklı yapıp yapılmadığı, ürüne, o bölgenin ürününe ne kadar zarar verdiği ciddi bir konu olarak ele alınıp araştırılırsa oraya ne kadar zarar verdiği meydana çıkacaktır.

Üçüncü sorun: Doludan korumak için tül örtü sistemi. TARSİM sigorta yapıyor üreticinin bağımlı. Dolayısıyla TARSİM'in yapmış olduğu sigortanın yüzde 50 bedelini devletimiz, sağ olsun, karşılıyor. Benim fikrim şu: TARSİM'in doluya karşı yapmış olduğu sigorta yerine devletimiz üreticimize doludan korunmak için, üreticinin bağımlı örtmesi için tül örtüde destek verirse beş yıl, on yıl faizsiz... Dönüm başı 1.500 TL'dir maliyeti. Dolayısıyla hem ürünün doluya maruz kalıp kalite bozukluğunu engellemiş oluruz hem TARSİM'in yüzde 50'sini desteklemiş olduğu devletimizin parası da çöpe gitmez; bu, önemli bir konu.

“Tanıtım grubu” altında bir fon kurulup... İşte üreticilerimizden, yaş üzüm ihracatçılarımızdan ve kuru üzüm ihracatçılarımızdan belirli bir miktarda devletimizin kontrolü olmak şartıyla bir fon kurulur, bu fondan gelen, biriken paranın kuru üzüm alımında destek ya da herhangi bir üreticimize destek altında kullanılırsa kötü giden yıllarda elimizde bir silah olur.

Haksız rekabetin, dolandırıcılığın azalması için yine devletimizin kontrolünde ya da herhangi bir odamızın kontrolü altında bir merkez kurulur ve o merkeze gerekli bilgi akışı sağlanırsa üretici ürününü A firmasına satacağında adını, soyadını, firma bilgisini, vergi numarasını alıp o kurumu aradığında “Arkadaş, ben bu ürünü bu firmaya satacağım, nedir bu firma?” diye sorduğunda oradan bir cevap alırsa emin olun, dolandırıcılık yüzde 70 azalır o bölgede. Çünkü Türkiye'nin tarımında dolandırıcılıktan en çok ağzı yanan Manisa bölgesi, üzüm üreticisi. Bir araştırma yapılsın, bu gerçek ortaya çıkacaktır.

Biz ihracatçılar olarak her yıl maliyet çıkarırken herhangi bir üründe devletimizin bize verdiği ton başı DFİF'i hesaplayarak maliyetimizi öyle hesaplıyoruz. Emin olun, geçen sene 13 kuruş yaş üzüme DFİF desteği verildi. Biz birçok zaman, piyasaların ağır olduğu zaman, piyasa şartlarındaki sirkülasyonun durmaması için devletimizden gelecek olan 13 kuruşu da maliyete ekleyerek maliyetimizin 7-8 kuruş ya da 10 kuruş zararına ürün sattık. Neden? Nasıl olsa oradan 13 kuruş gelecek, bu da bizim zararımızı karşılayacak, pazarımızı kaybetmeyelim, devam edelim dedik. Fakat ne yazık ki 2017 yılı için henüz açıklanmış bir DFİF yok. Bu, hem ihracatçılar olarak bizim için hem üzüm üreticileri için gerçekten çok önemli bir konu. Çünkü ihracatçıya verilen DFİF'i zaten maliyete yansıttığımız için dolayısıyla direkt üreticiye yansıyor. Şimdi, 2017 yılında -Cengiz ağabey de bilir- üretim maliyetlerimizi hesaplarken biz hep bunu kattık, bu DFİF verilmezse zararımızı nereden karşılayacağız? Verilmeyecekse de bundan sonraki yıllarda devlet büyüklerimiz desin ki: “Biz 2018 yılından sonra DFİF vermiyoruz, üretiminizi ona göre yapın, maliyetlerinizi ona göre hazırlayın.” Başımızın üstünde yeri var. Ama verilen bir hak için hiçbir şey yokken “Geriye dönük vermiyoruz.” denildiği anda emin olun ki birçok ihracatçı

firma buradan gelecek olan parayla ayakta kalacaktı, birçok firma batacaktır. Çünkü oradan gelen para mahsup ediliyor, elektrik faturamızı ödüyoruz, SSK'mızı ödüyoruz, kartoncuya ödüyoruz, vergimizi ödüyoruz; dolayısıyla oralara gidiyor para.

Kuru üzümde fiyat önceden açıklanırsa birçok bölgemizde –şimdi üretici ziraat odası başkanlarımız çok iyi bilir- kuru üzüme hazırlanan bir üzümün maliyeti -atıyorum- 1 liraysa, yaşı hazırlanan üzümün maliyeti 1,20-1,30 kuruş oluyor. Rakamları yuvarlama olarak konuşuyorum, temsili değil. Önceden TARİŞ tarafından ya da herhangi bir kurumdan açıklanırsa kuru üzümün taban fiyatı, üreticimiz de ürünü yaşı mı hazırlayacak, kuruya mı hazırlayacak ona göre bir karar verir, ona göre masraf eder. Kuruya göre hazırlıyor, fiyat bir açıklanıyor, çok düşük; hadi o üzümü yaşı satacağım diye biz ihracatçılara diyor ki “Gel arkadaş, üzerinden 2 araba, 3 araba al; fiyatı ne yazarsan yaz, yükümü hafiflet.” Bu da böyle olunca ne oluyor? Piyasa düşüyor otomatik olarak, hepimiz zarar görüyoruz.

İlaç satışları... Özellikle zirai ilaç bayilerimizin -hepsi için demiyorum Sayın Başkanım- bazıları o kadar afaki fiyatlar ve faizler uyguluyor ki üreticimizin zaten cebinde parası yok, gidecek, ilaç alacak, ne fiyatını soruyor ne bir şeyini soruyor, alıyor, ürünün fiyatı çıkıyor, kaç paraysa ödüyor. Bu ilaç satışları devletimizin herhangi bir kurumunda sabit fiyatla, faizsiz ürün vadeli satılırsa emin olun ki üreticimizin maliyetleri çok düşecektir. Yani artık bunu Tarım Kredi olur ya da herhangi bir kooperatif olur...

Bir de üzümün yan sanayisini geliştirmek için üzüm lokumu, üzüm çikolatası, pestil, cezerye, kek sanayi, çekirdeği yüksek antioksidan içeren meyveli soda, üzüm suyu gibi yan ürünlerin üretilmesi konusunda bir AR-GE kurularsa bunun da sektörümüze çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Benim söyleyeceklerim bunlar, sorusu olan varsa cevaplayayım, yoksa teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Uçak Kardeşler firmamız bize sunumunu bayağı detaylı hazırlayıp vermişlerdi arkadaşlarımıza, Komisyon üyesi arkadaşlarımıza dağıttık. Sözün tekrardan kaçınmayı baştan tavsiye ettiğimiz için arkadaşlarımız özetlediler. Muhtemelen Şehzadeler ve Alaşehir de aynı şeyi yaptı. Onlara da teşekkür ediyoruz.

Buyurun Servet Bey.

SERVET ERBAY – Şimdi, İstanbul'dan geldim, yeni bağcıyım, felaket bir dolu olmuş bizim Tırazların ilerisinde, ben bir bakayım diye gittim, herkes tabii hüznü, ağlamaklı falan. Ben bir laf söyledim, döveceklerdi beni. “Bir İsraili Manavgat Şelalesi'ne bakmış ‘Su akar, Türkler bakar.’ demiş.” dedim. O geçti. Sonra ben Tırazlar düğün salonuna gittim, bir baktım Tanrıverdi Beyefendi, il müdürleri, protokol; falan dolu yüzünden ağlama havası var, herkes üzgün. Bir not yazdım, dedim ki: “Ben İstanbul'dan geldim, bir şey var dünyada kullanılan.” Bizim derdimiz ne biliyor musunuz? Bizim ziraat mühendislerimiz sigara satar gibi köşe başında ilaç satıyor. Onlara da kızıyorum, ben endüstri mühendisliyim, ben mi düşüneceğim? Dünyayı takip etmiyorlar. Ben Amerika'dan bağcılıkta ilaçlama için bir makine getirdim 20 bin dolara, Türkiye'de tek. Kalıntıya çözüm işte sana. Yani ilacı da az atıyor, şeyi de; o ayrı bir mesele. Şimdi, geldim, düğün salonuna, bir not yazdım “Dünyada bir şey var.” diye. Tanrıverdi Beyefendi de bir köprü açılışına gelmiş. Dedi ki: “Bir arkadaş makine icat etmiş.” Tanrıverdi anladı, o da yanlış anladı. Oradan muhtar dedi ki: “Ben köyümün –affedersiniz- bokları bağa gidiyor.” Dolu topu Hail Cannon diye bir şey var dünyada. Diyeceğim şuydu: Bu Hail Cannon'dan bir tane alın -o zaman çünkü 140 bin liraydı- bin dönüm araziye muhafaza ediyor, dünyada kullanılıyor, hem altına yazalım “Hüseyin Tanrıverdi'nin hediyesidir, Tanrıverdi'nin topudur.” diye yazalım hem de bir örnek olsun, insanlar nasıl ortak giriyorlar, bu iş bir ilk olsun, görsünler. Alara Tarım kullanıyor işte Mersin'de, beyefendi bilir. Yani teknolojiye ileriye gitmemiz lazım. Tamam geriden dolu tülüne destek verilsin ama o “el clasico”, geçelim bunu. Yani böyle şeylerin araştırılması lazım.

Keza kalıntı, ciddi anlamda işte...

Benim söyleyeceklerim bu kadar.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Sayın Başkanım, bu DFİF konusunda bölge milletvekillerimiz de buradayken sizlerden rica ediyorum, bu konuda biz ihracatçılar olarak hepinizin desteğini bekliyoruz çünkü bizler için çok önemli bir konu.

BAŞKAN – İnşallah bir bakalım.

Buyurun Hüseyin Bey.

11.- Alaşehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Soygür'ün, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Şimdi, sizin Meclise ilk geldiğiniz günden itibaren biz de Borsa Başkanı olmuştuk. Hâlâ çözemediğimiz bir şey var: Yaş üzümü kotasyona tabi bir ürün hâline getirebilirsek bu üreticinin parasını almaması gibi veya yaş üzümü kayıt için çıkmaması gibi sorun ortadan kalkacaktır.

BAŞKAN – Nasıl, anlamadım olayı?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Yaş üzümü kotasyona tabi ürün hâline getirmemiz lazım. Yani hal mevzuatından çıkarılıp borsada tescil yaptırılırsa kuru üzüm gibi birçok şeyin sıkıntısının önüne geçeriz. Şimdi, kayısı ve zerdali yaş üzüme nazaran daha dayanıksız bir ürün olduğu hâlde kotasyona tabi bir ürün, emsal. Ali Gençler Bey'le -iç ticaret genel müdürümüz, sizin ilk vekil olduğunuz zaman- o gün çok şey yaptık ama hâlâ bir yol alamadık. Eğer bu işi çözebilirsek bu yaş üzümdeki sıkıntının çoğu çözülür.

İkincisi: DFİF kredisiyle ilgili konuşmak istiyorum yaş sebze meyve sektöründe. Şöyle bir sıkıntı var: İhracatçı yaş sebze meyve için söylüyorum, -yanlışsa Ali Bey düzeltsin, beni Cengiz ağabeyim- çek kesiyorlar üreticiye. Bütün iyi niyetli ihracatçılar DFİF'ten çek ödedikten sonra DFİF kredisi alabiliyor galiba değil mi? Öyle bir şey biliyorum.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Yok, o yapmış olduğumuz analizlerin...

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Onu demiyorum ben. Yani siz çiftçiye çek kesiyorsunuz, bu DFİF size geri döndüğünde borç ödendikten sonra galiba hesabınıza geçiyor ve mahsuben mahsup edilebiliyor.

Önemli olan DFİF'in ihracatçıya ve çiftçiye verilmesi. Bu sene artık geçti, ihracatçı olsun da... Benim Sayın Zeybekci'ye düğünde söyledim, “Yok.” dedi ama Komisyon ilgilenirse, üzerine giderse herhâlde narenciye gibi biz de DFİF alabiliriz.

Bir de şöyle bir algı var hepimizde: Egeliler nedense siz hepiniz sahip çıkıyorsunuz ama narenciye lobisi daha güçlü gibi geliyor bana. Yani bizim Manisalılar, İzmirli, Denizli vekilleri lütfen Sayın Zeybekci'yle görüşün, bir lobi yapalım, biz de şu DFİF'i alalım.

BAŞKAN – Rekabet doğru mu Hüseyinciğim? Hüseyin Bey benim yakın arkadaşım, dostum.

MANİSA ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALTINDAĞ – Doğru söylüyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Narenciye de bu ülkenin mahsulü, imkân varsa onlara da versinler, bize de versinler.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Sayın Başkanım, bir de şu var: Türkiye’deki inanın narenciyenin aldığı DFİF kadar narenciye ihracatı olmuyor. İhracatçılar burada. Yani gerçek sıkıntıyı üzümçüler çekiyor. Tabii bir de bizde mahsup olayı var, narenciye de nakit.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet...

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Hayır, hayır hayır; yanlış, yanlış.

BAŞKAN – Cengiz Bey bir saniye. Size daha önce söz verdiğim için ilk önce söz vermediğim arkadaşlara...

Buyurun.

12.- Turgutlu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Orcan’ın, bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerileri hakkında sunumu

TURGUTLU TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI YILMAZ ORCAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz zaten Alaşehir, Turgutlu, Salihli kardeş kurum ve kuruluşlarız.; müşterek sorunlarımızı, çözüm önerilerimizi birlikte gündeme getirip şey yapıyoruz. Ben sadece burada gündeme getirilmeyen birkaç noktaya, temas edilmeyen birkaç noktaya kısacık temas etmek istiyorum.

Gediz havzasının dünyanın yedi harika havzasından biri olduğunu ve çekirdeksiz kuru üzümün de bana göre endemik bir ürün olduğunu... Şimdi, Türkiye’nin ve dünyanın neresine giderseniz gidin çekirdekli üzümü her yerde görürsünüz ama çekirdeksiz üzüm yer seçen, hava seçen, toprak seçen endemik bir üründür. Bunun için de Gediz havzamızın tarım organize sanayi bölgesi ilan edilmesini ve korunmasını ve çekirdeksiz kuru üzümün geleceğinin, artı yan sanayi ürünlerle de destek ve teşviklerle de halkımızın ve çocuklarımızın daha sağlıklı beslenebilmesi için geçmişte anneannelerimizin, babaannelerimizin yapmış olduğu üzüm ezmesi, üzüm köftesi, üzüm pestili gibi ürünlerin -artı bir de her meyvenin suyu var maalesef üzüm suyumuz yok- bu tür projelere çeşitli destekler verilerek çekirdeksiz kuru üzümün ham madde hâlinde mamul madde hâlinde katma değeri yüksek mamuller olarak hem iç piyasada hem dış piyasada pazarlanması hem üreticimizi hem sanayicimizi çok mutlu edecektir diye düşünüyorum.

Bir de Gediz ıslah projelerimizi ben yıllardır gündeme getirdim ama hep kayıtlarda kaldı. Gediz ıslah projeleriyle topraklarımızın kirliliğinin önüne geçilmesini ve bizim de ürünlerimizde iyi tarım, organik tarım, natürel tarım uygulamalarına bir an önce geçmemiz gerektiğini talep ediyoruz.

Diğer taraftan, Gediz havzamız ıslah projeleriyle birlikte gündeme gelirken bir de Gediz’in kurtarılmaya projelerini de gündeme getirmemiz lazım. Mesela, Gediz’in belli alanlarında setler yaparak... Şimdi geçmişte, maalesef, kum ve çakıl ocaklarına Gediz’den alınması müsaade edildiği için Gediz’in tabanı arazimizin kod seviyesinden çok aşağı düşmüş durumda ve Gediz daralmış durumda. Şimdi, Gediz kıyısında arazisi olan vatandaşlarımızın Gediz’in arazisinin taban suyu Gediz’e deşarj edilmekte. Ben geçmişte bu tür çalışmalar da yaptım, dalgıçlar getirip Gediz’de bunları da gözlemledik, tespit ettik. Bunun için de gene yapmış olduğumuz çalışmalarda uzmanlar tarafından bu yörelerdeki yerlere belli basit setler oluşturulursa ve oralarda Gediz’in suyu üstten taşırılsa üç beş yıl içerisinde Gediz’in, bu tahrip olmuş olan, kum ve çakıl ocaklarının yapmış olduğu tahribatları dolduracağını ve Gediz’in arazisinin taban suyunun Gediz’in deşarjının önüne geçileceğine dair bilgilere ulaştık. Ben bu eksik kalmış birkaç şeyi arz etmek istedim.

Çok teşekkür ederim. Bu toplantının ülkemize hayırlara vesile olmasını tüm kalbi duygularıyla diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Cengiz Bey, buyurun.

5.- CENA Grup Yönetim Kurul Başkanı Cengiz Balık'ın, yaş üzüm ihracatı ve üretimiyle ilgili sorunlar, çözüm önerileri ile bağcılık sektöründe çalışan gündelik işçiler hakkında sunumu (Devam)

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Sayın Başkanım, bir konu vardı, arkadaşlar değinir diye değinmek istemedim ama hiçbir arkadaşımız değinmedi o konuya.

Size yine bir toplantıda ben arz etmişim. Tarım işçisinin sosyal sigorta durumu. Maalesef hiçbir arkadaşımız değinmedi ama ben tekrar aynı konuya değineceğim. Şimdi, ben daha önce de size söylemişim inşaat sektörüne sağlanan ayrıcalık bizim sektöre de sağlansın lütfen. Çünkü bizde işçi gündelikçi olduğu için, biz bir gün sonra gelecek işçinin kim olduğunu bilemiyoruz ve bir gün önceden onu sigorta girişini yapma gibi bir durum söz konusu değil. Bundan dolayı hem sosyal sigortayla sıkıntı yaşıyoruz hem de bu sigorta işleri yapılmıyor. Bir de orada kaymakamlıkta konuştuğumuz gibi maalesef bu yeşil kart olayı bizi çok ciddi sıkıntıya sokuyor. İşçiler sigorta olmak istemiyorlar ve biz sigortası olsun istiyoruz işçilerin, diyoruz ki: “Kardeşim mutlaka sigorta olmak zorundasın.” İşçinin bize ilk söylediği şu: “Sigorta yaparsanız gelmeyeceğim. Sigortasız çalıştıracaksanız çalışacağım.” Tabii bu yüzde 100 değil ama en azından yüzde 40’ı böyle çünkü adamlar çalışmadan para alıyorlar. Herhâlde biz onları sigortaya aldığımızda onların oradan gelen gelirleri kesiliyor. Bu konu lütfen dikkatten kaçmasın. Bu konu bizim için elzem bir konu. Madem ki inşaat sektörüne böyle bir hak tanınmış -bizim sektörümüz için elzem bir konu- bize de aynı hakkın tanınmasını istiyorum.

Bir de DFİF konusunda arkadaşlar bir yanlış anlaşılma var. Nakliye desteği üzerine konulan DFİF, şu anda nakit olan herhangi bir DFİF yoktur Türkiye’de, kesinlikle mahsup verilir ve DFİF’in ödenmesiyle ilgili “Yok köylü borcu ödenecektir.” falan gibi bir şart ve koşul da yoktur. Hazine durumuna bakar, hazinede para varsa Merkez Bankasına parayı aktarır. İhracatçılar Birliği kanalıyla teslim edip dosyanız incelendiğinde siz bu DFİF’i almaya hak kazanmış iseniz en erken DFİF alımı örneğin 2017 yılında ihracat yaptıysanız 2018’in sonuna doğru alırsınız, bir yıl sonra alırsınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Dün Ali Bey biraz, kısmen sunumundan bahsetti. Sizlerle zaten oturmuştuk konuşmuştuk. Birçok ziraat odası ile ticaret borsası başkanlarımızla sektörün sorunlarını, zaman zaman ilgili il ve ilçe tarım müdürleri de dâhil olmak üzere, birlikte irdelemiştik. Burada bahsetmişti, Ali Bey herhâlde biraz daha kısaltmak adına, zamandan tasarruf etmek adına bahsetmedi; doğrudur, işçi sorunu böyle bir handicap olarak duruyor.

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Çok ciddi bir sorun Sayın Başkanım, çok ciddi bir sorun.

BAŞKAN – Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Fonu’ndan istifade eden vatandaşlarımız özellikle bu sigorta olayından kaçmakta. Onun da önüne geçebilmek adına Çalışma Bakanlığıyla da bir şey yapmamız lazım.

CENA GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI CENGİZ BALIK – Bakın, ben kayda geçilmesini istiyorum: Beş yıl sonra -süre veriyorum, net- bizim sektörümüzde çalıştıracak işçi bulamayacağız, net söylüyorum.

IV.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI (Devam)

A)GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunları ile çözüm önerilerine ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN – Evet, kıymetli arkadaşlar, toplantımızın sonuna geldik ama değerli Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilimiz Manisa Milletvekilimiz Özgür Özel Bey de aramıza katıldılar. Hem hemşehrileri olarak hem de üzüm şehrinin temsilcisi olarak sizlere bir selamlama konuşması yapacaklar ondan sonra toplantıyı kapatacağım.

Sayın Başkanım, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli konuklar; hepiniz hoş geldiniz. Tabii, biz Komisyonunda çok değerli üç üyemizle temsil ediyoruz burada, durum böyle olunca benim konunun içeriğine yönelik bir şey söylemem doğru olmaz hatta Mazlum Bey’i burada görevlendirirken kendisine demiştim: “550 milletvekili içinde bağda oturan bir tek sen varsın, sana yakışır bu.” diye çünkü Manisa’da evi bağın içinde.

Bu arada buraya Manisa’dan gelen herkesi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum ilk kez de Komisyona katılıyorum.

Aslında Manisa’da üzüm üreticisinin sorunlarını yıllardır, bugün buradaki milletvekilleri, geçmiş dönemlerdeki milletvekillerimiz sürekli gündeme getirdiler. Bu dönem çok olumlu bir iş yaptık hep beraber. Tabii ki ciddi bir siyasi rekabet içindeyiz. “Bugün üzüm üreticisi neden bu hâle geldi? Neden sıkıntı çekiyor?” diye görüşlerimizi paylaştık iktidar partisindeki arkadaşlarla taban tabana zıt şeyleri söyleyeceğimize emin olabilirsiniz. Biz onların politikalarını hatalı bulabiliriz, onlar yaptıkları işleri doğru bulabilirler ama bir realite var: Bugün üzüm üreticisi sıkıntı çekiyor, sorun yaşıyor ve Manisa tarımı doğrudan üzüme bağlı ve üzümünün cebinde para yoksa Manisa’da para yok.

Ve bu işin siyasetüstü bir şekilde ele alınması lazım. Elbette siyasi polemikler olabilir, tartışmalar olabilir ama araştırma Komisyonu -deyim yerindeyse- üzüm yemek için kurulmuş bağcıyı dövmek için kurulmamış bir Komisyon. Bunun için biz teknik anlamda en olumlu katkıları sağlıyoruz. Tutanakları takip ediyorum, çok kıymetli tartışmalar oluyor, çok kıymetli katkılar alınıyor. Buradan tabii, sadece konuşup konuşup konuşup bir yerde bırakarak değil, bu masadan ortak katların en güçlüğünde ortaklaşıp hepimizin altına imza atabileceği yasal düzenleme önerileriyle, kanun teklifleriyle çıkarsak ya da Parlamentonun görevi, sorumluluk alanı dışında kalan, Hükümetin icrada yapması gereken birtakım yönetmelik değişiklikleri, birtakım teşvik uygulamaları, birtakım yasaklamalar, müeyyideler, bunlarla ilgili yapılacak düzenlemeler varsa onlarda ortaklaşırsak bu işten Manisa kazanmış olur. Hangi siyasi görüşte olursa olalım, üzüm üreticisinin sorunu için, Manisa’nın sorunu için katkı sağlayan herkese çok teşekkür ediyoruz, hoş geldiniz.

Ben aşağıda nöbetçi olduğum için birazdan oturum da açılacak zaten siz de kapatıyorsunuz, böyle bir selamlama için sizden müsaade istemiştim, anlayışınız için de çok teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Estağfurullah, çok teşekkür ediyorum sevgili Başkanım.

Evet, kıymetli arkadaşlar Şahin Bey’i zor zapt etmiştim, ısrarla Denizli Milletvekilimiz söz istemişti, sunumlar bittikten sonra demiştim kendisine. O sözümü de yerine getirmiş olayım.

Şahin Bey buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hemen kısaca.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Affedersin Şahin Bey, bir saniye.

Sayın Başkanım, tabii ki, lokomotifi Manisa ama malum bağcı sadece Manisa’da değil, Türkiye’nin birçok vilayetinde olduğundan, burada Adıyaman, Gaziantep, Ankara, Tokat...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İzmir...

BAŞKAN - İzmir’i unutuyoruz kardeş vilayet olduğu için, sınırdaş da olduğumuz için. Zaman zaman İzmir’de de davetlerimiz oldu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben yanlış bilmiyorsam misket üzümünün fidesinin ıslahını yapan akademisyen sizdiniz, değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bornova Belediyesi ile Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü...

BAŞKAN – Dolayısıyla, siz hep Manisa’dan söz edince yarın öbür yanlış anlaşılmalara sebebiyet vermeyelim elbette ki Manisa bu işin lokomotifi ama bütün Türkiye’deki bağcılarının sorunlarını araştırıp varsa önerilerimiz inşallah rapora dönüştürülecek, ilgili kurumlara da iletilecek.

Denizli Milletvekilimiz Şahin Bey buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, değerli misafirler, değerli başkanlar; hoş geldiniz öncelikle.

Aslında bu Komisyonunda gerçekten çok güzel sonuçlar, değerler ve ortak kararlar da çıkacağını ümit ediyorum ve çıkıyor da. Evet, bahsedilen birçok konu da doğrudur, desteklenmesi gerekiyor; belki de yeni yapılanmalar lazım, yeni çalışmalar ve çiftçimiz korunmalı, üreticimiz aynı şekilde. İhracatçı destek istiyor, sanayici destek istiyor; tüketici de diyor ki: “Ben de ucuz almak istiyorum.” diyor. Yani hepsi de haklı aslında burada baktığımızda. Bunları ortak kulvarda buluşturmak gerekiyor yani teraziyi dengeli tutmak gerekiyor.

Ben bu Komisyonunda güzel sonuçlar çıkacağına inanıyorum. Yalnız bir anda hani bütün olumsuzlukları ya da sıkıntıları ya da yeni önerileri aynı anda yapma imkânımız zor. Ama belki de bunun yerine bir yol haritası belirlemek ve bu yol haritasıyla bunu zamana yaymak; birinci yıl, ikinci yıl, üçüncü yıl gibi. Değerli ziraat odası ve borsa başkanlarımıza da iletmek istiyorum bunu. Böyle bir fizibilite oluşturursak çünkü hani uzun vadeli bir proje gerçekleştirmek gerekiyor Başkanım. Bu da bu Komisyonun şeyinde çıkarsa bunu bakanlıklara ve kurumlara da ilettiğimizde de ve bu şekilde de üzümcü de geleceğini ona göre yönlendirmek zorunda kalır. Bölgesel bazda etki analizleri yapılır. Sanayi olarak tarım endüstri sanayisine geçilmesi anlamında neler yapılabilir, mesela sanayicimiz bundan sonraki hedeflerini koymalı. Çiftçimiz nasıl bir ürün üreteceğini bilmeli. Yine, ihracatçılarımız bölge pazarlarının belirlenmesini sağlamalı. Yani burada sadece üreticinin üzerinde hep yoğunlaşıyoruz da ama bir de mesela ihracatçı da en iyi şekilde nereye satabilirse ve en kaliteli ürün ürettirip en pahalı malı da satmakla yükümlü burada. Yani herkes eşit miktarda yükü sırtlanmalı diye düşünüyorum. Bir tarafa doğru yükü verirken o zaman bunun altından üretici kalkamaz. Hani biraz önce Servet Bey bahsetti benim çok hoşuma gitti, güzel projeler ortaya koymuş, teşekkür ederim, Allah razı olsun. Üretici olmak, geliştirici olmak çok önemli. Ben bütün şeylere katılıyorum. Sadece uzun vadeli planlar yapalım. Bu yıl şu sorunu çözelim ya da öneri sunalım, gelecek yıl bunu yapalım, daha gelecek yıl, beş yıllık bir çalışma oluşturalım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Kamil Bey size de söz vereyim ama iki tane genç kardeşim var, her ikisinin de ailelerini tanırım, buraya kadar gelmişler, babaları onları buraya görevlendirmiş, onların bir sözü olup olmadığını soracağım. Hanginizden başlayayım? Emre Tolga’da başlayayım olmazsa.

Var mı diyeceğin Emreciğim?

TUĞRUL TARIM YÖNETİM KURULU ÜYESİ EMRE TOLGA TUĞRUL – Sayın Başkanım, gelen davetiniz için teşekkür ediyoruz tekrardan.

Büyüklerimiz zaten güzel noktaların hepsine değindiler. Ben en başta tabii ki yine bir şeyi yinelemek istiyorum kuru üzüm ihracatçısı olarak: Bizim en büyük sıkıntımız pestisit, ilaç kalıntıları ve bu her sene başımıza büyük dertler açmakta. Bunlarla ilgili her sene yeni çalışmalar yaparak borsalarımızla, ziraat odalarımızla güzel çalışmalar yapıyoruz fakat maalesef, iki sene önce olduğu gibi bu sene de yine yılın tam ortasında çıkardılar bir yasak. Hani elimizdeki olan mahsulden bizi sorumlu tutuyorlar ve biz bununla da ihracatçı olarak, hepimiz, gerçekten çok büyük mücadeleler gösteriyoruz ama artık bunu anladık, üreticimize maksimum 5 kalıntıya yönelmemiz gerektiğini... En kötü şekilde iki sene sonra zaten mecburi bir şekilde bunu göreceğiz ya da bu ürünü pazarlayamayacağız. Bu kadar basit olduğu anlaşıldı artık bu için.

Şu konuda teşekkür etmek istiyoruz: Bu seneki müdahale alımını biz firma olarak çok doğru bulduk. Tamam, üreticilerimiz 4,5-5 liralari istiyorlardı fakat eğer müdahale alımı yapılmasıydı üzümün 3,5 hatta belki daha da aşağılara bile düşme gibi bir durumu vardı bu sene. Biz bu müdahale alımlarının devam etmesini ihracatçı olarak talep ediyoruz. Böyle devam etmesi güzel bir durum.

Başka büyük bir konu olduğunu düşünmüyorum. Umarım hepimiz için hayırlı yeni bir yıl olur, yeni bir sezon gelir.

Teşekkür ediyorum tekrardan.

BAŞKAN – İnşallah. Babaya ve amcaya çok selam.

TUĞRUL TARIM YÖNETİM KURULU ÜYESİ EMRE TOLGA TUĞRUL – Başüstüne teşekkür ederim.

BAŞKAN – Alperciğim, söyleyecek bir şeyin var mı?

ÖZGÜR TARIM YÖNETİM KURULU ÜYESİ ALPER ÖZGÜR - Başkanım öncelikle selamlar.

Ne söyleyeyim büyüklerimiz zaten hepsini söylediler yani bizim söylememiz gereken şeyleri söylediler. Herhâlde okul üzüm projesinin üçüncü dönemi oluyor. Bununla alakalı çok güzel geri dönüşler alıyoruz okullardan. Bizim de evlatlarımız var. Velilerin bize söyledikleri, irtibat kurabildiğimiz aileler, herkes mesela çok memnun olduğunu söylüyor bununla alakalı. Yeni dönemde olmasıyla alakalı çok ciddi talepler var, herkes çok ciddi istekte.

Söyleyeceğimiz şeyleri zaten büyüklerimiz söyledi. Benim başka söyleyecek bir şeyim yok.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Ailelerinize çok selam.

Şimdi, İzmir Milletvekili Kamil Bey’e söz vereceğim ve toplanmayı ondan sonra kapatacağım.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, bana söz vermekle iyi mi yaptınız, bilmiyorum.

Bir soru soracağım, yanıt bildiğim bir yanıt aslında. Bir üretici kesim var, çiftçi, üreten, toprakla, doğrudan bitkiyle uğraşan, üretimin her kademesinde emek veren, alın teri veren ve üretiminin sonucunda ürüne en azından maliyetinin üzerinde, kendisinin geçimini sağlayacak bir değer bekleyen bir üretici. Tabii, bu üretici ürettiği ürünü sokağa bırakmıyor, bu ürünün tüketiciye ulaşması

için arada tüccar kesim var olması gereken ve onlar da bir alın teriyle aldığı ürünü pazara götürüp -bu iç pazar, dış pazar vesaire- alıcılara teslim edip bunun üzerinden doğal olarak kâr elde edecek olan, etmesi gereken –etmediği takdirde bu işi sürdürmesi mümkün değil, kimse bunun karşısında asla olamaz- teşvik talebinde olan bir tüccar kesim var. İşte “İhracatı teşvik daha henüz açıklanmadı.” deniliyor, o konuda diliyorum açıklama olur. İhracatın da teşvik edilmesi doğal olarak üreticinin ürününün de daha yüksek değer bulmasına katkı koyacaktır.

Sadece üzüm üretiminde değil, birçok üründe verilen destek; devletimizin üreticiye verdiği işte mazot desteği, gübre desteği vesaire işte analiz yaptığı takdirde verilen destek, işte iyi tarım uygulamalarına yönelik destek, çeşitli kalemleri. “Bu destekleme üreticinin cebine mi giriyor veya fiyat üzerinde etki yaratıp üreticinin cebinden çok aracının cebine mi giriyor?” konusunda ben bir şeyler duymak isterdim. Çünkü burada, aslında bizim toplantımızda üretici ve karşısında alıcı olan arkadaşlarımız olunca alıcı üreticiyle ilgili sorunlarını ifade edemiyor şu anda, üretici de alıcıyla ilgili sıkıntılarını belki rahat ifade edemiyor olabilir ama bu soruyu ben sormak isterim; yanıt vermeyebilirsiniz.

Sayın Başkan, toplantıyı kapatabilirsiniz ama bunun yanıtı çok önemli diye düşünüyorum. Devletin verdiği desteklemenin üreticide mi kaldığı, üreticinin memnuniyetini artırarak kendine daha çok gelir getiren bir destek mi olduğu veya ürün fiyatını düşüren, destek aldığı için ürün fiyatını düşüren bir noktaya mı taşındığı konusunda meraklarım var.

Teşekkür ediyorum.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Sayın Başkan, ben cevap vereyim.

BAŞKAN – Peki, Hüseyin Bey, sen de ver.

Özgür Bey bilir.

60’a göre mi bana söz hakkı doğuyor burada Sayın Başkan?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Madde 69’a göre, isminiz doğrudan geçti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR – Şimdi, Sayın Vekilim, şunu söyleyeyim: Bizim üreticimiz hakikaten...

BAŞKAN – Affedersin Hüseyin Beyciğim.

Kamil Beyciğim, bunu samimiyetle söylüyorum, katkılarınızı da kıymetli buluyorum ve katkılarınızdan dolayı da memnuniyet duyuyorum. Ön yargı olmadığı sürece, ideolojik takıntılarımız olmadığı sürece birbirimize karşı eksiklik bulabiliriz. Özgür Bey’in, Sayın Başkanın ifadelerine hemen hemen neredeyse aynen katılıyorum. Elbette ki biz siyasi partiler birbirimizin rakipleriyiz ama hasımları değiliz, eksik bıraktıklarımız vardır, eksik bıraktıklarımızı tamamlama iddiasında olan muhalefetteki arkadaşlarımız da olabilir fakat bunu hamasete, popülizme yönlendirmeyi şık bulmam, doğru bulmam. Sizi kastederek söylemiyorum. Yani itirazım bunadır. Yapılan sabahki konuşmada tamamen bütün milletvekillerimizin, bütün grup temsilcilerimizin, bütün siyasi partilerimizin hakkını, hukukunu korumaya yönelikti benim çabam ve gayretim. Elbette bir iş yapacağız, bu işi her şeye rağmen yapacağız yani bir taraftan mücadelemizi vereceğiz terör örgütleriyle, bir taraftan işte baskı gruplarıyla. Bunları yaparken de diğer sektörleri, üreticiyi, müstahsili, ihracatçıyı, sanayiciyi, iş adamını ihmal etmeyeceğiz. Hayat devam ediyor, hayat devam ettiği için de hayatla ilgili bir kısım sıkıntılar, sorunlar

elbette burada çözüm bekliyor. Bununla ilgili bizim gayretimizi birinin alaya almasını bilgiye dayalı ise hakikaten bunu art niyetli bulurum, değil ise cehaletle karşılarım dedim. Hiçbir gruba, hiçbir iddia sahibine, hiçbir siyasi partimize muhataplık anlamında söylememiştim; sadece cevap niteliğindeydi.

Hüseyin Bey, biraz sizi bekleteceğim.

Gelelim şeye de... İsterseniz ona da kısmen iki cümleyle cevap vereyim.

Yapılan desteklemeler...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, siz beni yanlış anladınız, sabahki ilk konuşmanızla falan hiç alakası yok. Ben size o konuda destek de veriyorum. Hele açıklama yaptıktan sonra o konuyu yeniden gündeme getirmeniz, sanki beni o konuya destek verir, o yazıya destek verir bir pozisyona sokmanızdan da son derece rahatsızım. Öyle bir şey asla söz konusu değil.

BAŞKAN – Yok, yok, onu kastetmedim, yanlış anladınız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ona bir siyasi mesele olarak da bakmıyorum. Biz burada Komisyon olarak sektörlle ilgiliyiz.

Az önceki soruma şunu da eklemek istiyorum: Değerli arkadaşlar, Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Kurulu diye bir kurul var. Bakanlığın bu Tarım Kanunu çerçevesinde, diğer mevzuatı da olan, Bakanlar Kurulu kararıyla yönetmeliği olan Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Kurulu diye bir kurul var. Bu kurulun aslı görevi ürün fiyatları, üreticiden çıkan ürün ve tüketiciye ulaşıncaya kadarki hem tarım ürünleri hem gıda ürünlerinin piyasalarının gözetlenmesi, denetlenmesi, izlenmesi ve sorunların üretici ve tüketici ve tabii aradaki aracı, herkesin lehine bir çalışma yapmak. Mesela bu kurul bugüne kadar herhangi bir konuda -çok yıllar önce yönetmeliği çıktı, uzun yıllar, 2015'e kadar kurul dahi kurulmadı- ne yapar? Üzüm sektöründe bu kurulun faaliyeti ve faaliyetinin sonuçları nedir, var mıdır? Mesela bunları da merak ediyorum. Bunların tabii muhatabı olan arkadaşlarımız burada bizleri onurlandıran Manisa yöremizden gelen üretici ve borsadan gelen, özel sektör kuruluşlarından gelen arkadaşlarımız değil ama belki onların da bu kurulla bir diyalogu olmuşsa bu da önemli bir konu. Bu kurulun çalışmasını bizim mutlaka sağlamamız ve bu piyasayı izlemesi, denetlemesi ve rapor oluşturmaları gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Söylediklerinize bir itirazım yok. Sabahki toplantıdaki arkadaşlarımı tanıştıırken eksik bıraktığım bir hususu söyleyeyim. Arkadaşlarımızın bir kısmını söylemiştim Hüseyin Bey dâhil olmak üzere, talepte bulunmuşlardı “Gelelim, Komisyona bilgi verelim.” diye. Biz de mümkünse bunu yerelde yapalım, hem birliği hem kooperatifi gezmiş oluruz hem de ihracatçılarımızın işletmelerini görmüş oluruz, buradan da istifade etmiş oluruz istedik fakat zaman zaman bizim, zaman zaman Sayın Tanrıkulu'nun, zaman zaman sizin programlarınız uymadığı için -hatırlarsanız tarihleri konuşurken- sizin kongreniz, Sayın Tanrıkulu'nun programı, bizim kendi sorunlarımız veya programlarımız buna müsaade etmedi. Dolayısıyla da zaman geç kalmasın, arkadaşlarımızın da beklentileri azalmasın ya da heyecanları tepkiye dönüşmesin diye arkadaşlarımızı özellikle bugüne davet ettik.

Ben, uzaktan, yakından teşrif eden arkadaşlarıma -her biri kıymetli dostlarımız, arkadaşlarımız- çok teşekkür ediyorum. Birçok arkadaşımız zaman zaman bize ulaşan, zaman zaman arkadaşlarımıza ulaşan, sorunlarını ileten, bildiğimiz, tanıdığımız kıymetli arkadaşlar. Donanımları var, birikimleri var, tecrübeler var, kısmen de heyecanları var Servet Bey’de olduğu gibi.

SERVET ERBAY – İnşallah olur. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İnşallah.

Bu heyecan ölmesin, bu azalmasın diye buraya davet ettik sizleri. Ben teşekkür ediyorum.

Desteklemelerle ilgili... Bu, çiftçiye yapılan desteklemeler çiftçinin maliyette yaşadığı sorunları azaltmaya yöneliktir; yoksa cebine ekstra, işte “Birilerinin cebine şu kadar para katalım...” Bunu müstahsil için söylemiyorum, her sektör için söylüyorum; iş adamı, sanayici için de. İhracat desteklemeleri, DFİF kredileri veya DFİF desteklemeleri niye verilir? Yaş üzümü biraz daha fazla ihraç edersek kuru üzümü azaltmış oluruz, dolayısıyla da piyasadaki fiyat regülasyonunu kontrol etmiş oluruz; bu gayeyle yapılır. Yani “Tamamını verelim, filanın cebinde kalsın, ihracatçının cebinde kalsın ya da sanayicinin cebinde kalsın ya da işletmecinin cebinde kalsın ya da müstahsilin cebinde kalsın.” diye bir para verilmiyor. Burada piyasayı regüle etmeye yönelik veya masrafları azaltmaya yönelik, çiftçinin maliyetini düşürmeye yönelik katkılardır bu desteklemeler. Netice itibarıyla, insanımıza yapılan... Sanayicisi de, işletmecisi de, ihracatçısı da, üreticisi de, çalışanı da, bağa bahçeye çapaya gideni de bu ülkenin vatandaşı; her biri birbirinden kıymetli arkadaşımız. Hangisine verilirse, hangisinde de kalırsa para yabana gitmemiş olur.

Evet, Hüseyin Beyciğim, son olarak siz katkı sunun.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Sayın Başkanım, çoğunu söylediniz.

Sayın Vekilim, inanın, burada herkes bir gemide; üzüm yiyenden, bağda çalışandan ihracatçıya kadar hepsini aynı yerde görüyoruz. Verilen teşviklerin ve kredilerin, inanın, hiçbirisi heba olmuyor. Mesela şöyle söyleyeyim: İşte, diyoruz ya, sezonda Alaşehir’in nüfusu ikiye katlanıyor, 100-200 bin oluyor, bir günde 25 bin insan çalıştırılıyor. Yani “teşvik” dediğimiz, bu ülkeye katma değer sağlamak için yaptığımız destekler bunlar. Yani, kimse ne benim cebime... Ben ihracatçı, çiftçi değilim. Yani, hiç kimse... Mesela Tarım Bakanlığı, Ziraat Odaları destek veriyor, gübre desteği veriyor, toprak analiz desteği veriyor; hiçbirisi heba olmuyor. Ya, onun cevabı... Burada ilk önce devlet, sonra herkes kazançlı. Ha, yeterli mi? Değil. İnşallah daha iyisi olur ama ben soruyu doğru anladıysam, haksız, adaletsiz bir şey olmuyor. Herkes sadece memnun olmak için daha fazla teşvik istiyor.

Ali Bey, yarım bıraktıysam sen söyle kardeşim.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Sayın Başkanım, demin...

BAŞKAN – Hüseyin Bey moderatörlük görevini üstlendi.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Ağabey, ben sözünü aldım onun, ondan öyle oldu.

BAŞKAN – Şimdi, Hüseyin Bey’le şöyle bir hukukumuz var Kamil Hocam: Hüseyin Bey DYP’de siyaset yapıyor. Biz de AK PARTİ yeni kurulduğunda Adalet ve Kalkınma Partisindeyiz. Milletvekiliyiz hasbelkader, o da Doğru Yol Partisinden Belediye Meclisi üyesi. Yani, bilirsiniz, böyle bir tatlı da rekabet olur. Ama ısrarla Alaşehir’e gümrük ister. Dedim ki: Ya, partinden niye almadın bugüne kadar? “Ondan alamadığım için sana geliyorum.” dedi.

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Doğrudur.

BAŞKAN – Ve gümrüğü, onun da destekleriyle, Ticaret Borsamızın da destekleriyle -Allah nasip etti- Alaşehir'imize kurduk. Şimdi, o günden bugüne kalma bir dostluğumuz, bir hukukumuz var. Zaman zaman telefon ediyor: “Şu oldu mu, bu oldu mu?” Bazen o sitem ediyor, bazen ben sitem ediyorum ama herhâlde artık eski şeyleri kalmadı. Doğru Yoldan ayrıca milletvekili adayımızdı. 4'üncü sıra mıydı?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Evet, 2007'de, 4'üncü sıra.

BAŞKAN – 4'üncü sıra milletvekili adayımız.

Yani, burada Cumhuriyet Halk Partisinden, Doğru Yoldan, Milliyetçi Hareket Partisinden -ki Ali Bey de Alaşehir'de Belediye Meclis üyemizdir bizim, Milliyetçi Hareket Partisinden- her siyasi görüşten dostlarımız bu sektörde ya ihracatçı ya tüccar ya üretici, değil mi?

ALAŞEHİR TİCARET BORSASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN SOYGÜR - Evet.

BAŞKAN – Bir şekilde, her siyasi partiden arkadaşımız var. Dolayısıyla onların da katkılarını ben hakikaten değerli buluyorum, önemsiyorum, samimi de buluyorum. Ali Bey'e özellikle çok teşekkür ediyorum.

Hocam, zannediyorum size verildi. Siz de buradan önerilerini de takip ederseniz, tespitleri güzel, önerileri de güzel. Her bir arkadaşımız... Alaşehir Ticaret Borsamızın veya Sarıgöl Ziraat Odamızın birlikte hazırladıkları sunumlar önemli. Hepsine katılmasam da, kısmen bazılarına eleştiri getirsem bile değerli buluyorum. İstifade edeceğiz, raporlandıracağız. Burada, bizim yapmamız gerekenin ne olduğunu da bir kez daha bir cümleyle hatırlatıp öyle kapatalım. Ali Bey de cevap versin.

Arkadaşlar, biz buranın bağcılık ve üzüm sektörünün -“bağcılık” desek aslında tek başına yeterli sorunlarını araştırıp çözüm önerilerimizi sunacağımız bir komisyon olduğunu unutuyoruz bazen. Türkiye'nin tüm tarım politikasından bir başlıyoruz, amacından da sapmış oluyor; benim itirazım buna hocam. Yoksa, Genel Kurulda istediğimiz kadar Tarım Bakanlığının ya da AK PARTİ'nin, Adalet ve Kalkınma Partisinin...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şu toplantıda öyle bir şey olmadı.

BAŞKAN – Yok, bunda değil; öncekilerde buna benzer bir iki şey olduğu için söylüyorum.

Bunları yapabiliriz. Burada tartışmamız gereken: Bağın, üzümün, yaprağın ya da üzümde elde edilen, üzüm türevi maddelerin daha çok, daha iyi, daha kaliteli, daha hijyenik ortamda ve güzel fiyatlara nasıl pazarlanabileceğine yönelik, müstahsilin cebine daha fazla katma değer nasıl girebileceğine yönelik eleştiri ve öneriler olmalı.

Ali Beyciğim, son... Ve kapatıyorum.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimizin demin verilen desteklerle ilgili sorduğu soruya zaten ben bir açıklama yapmıştım.

Biz, geçen sene üzüme 13 kuruş DFİF desteği açıklandığında inanın çoğu zaman maliyetleri... Zaten maliyetleri yaparken tamamen onun içine koyuyoruz ve bazen maliyetimizin içinden 13 kuruş düşerek -nasılsa o para gelecek diye- mal satıyoruz. Yani, dolayısıyla, verilen her desteğin yerini bulduğuna inancım sonsuz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Fakat, anlıyorum...

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Gümrükle ilgili de Sayın Vekilim, Alaşehir hakikaten Türkiye’imizin sayılı ilçelerinden biri; deniz kıyısı olmayıp da gümrüğü olan tek ilçe. Dolayısıyla, hem gümrük hem borsa ve hem de oradaki bütün sivil toplum örgütlerinin olmasında kimin katkısı olduysa hepsinden Allah razı olsun. İnanın, tırı çıkarıyoruz, on dakika sonra gümrükleniyor, gidiyor. Bu çok büyük bir zaman kazancı bizim için. Kimin katkısı olmuşsa Allah razı olsun ondan, kimlerin olduysa. Yani, en altta...

BAŞKAN – Şahsımı kastetmedim ama iktidarımızın böyle bir jesti olmuştu.

UÇAK KARDEŞLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ UÇAK – Kimlerin olduysa, kim vesile olduysa.

BAŞKAN - Kamil Hocam, sizden önce bir söz talebi daha var.

Buyurun.

ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI NEJDET TÜRK - Sayın Başkanım, üreticiden ihracatçıya kadar gerçekten çok büyük bir aileyiz biz bu sektör olarak yani. Ama bir tek şunu unutuyoruz: Bizim barajımızda suyumuz bitti bitecek. Yani, eğer su olmazsa bizim bölgemizde bağcılık yapmak mümkün değil, hem ihracatçının hem gümrük birliği gibi şeylerin tamamen sonu demektir.

Şimdi, bizim bu konuyla alakalı projemiz var, sunduk, damla sulama kapalı sistemi için bir yol katedildi. Eğer biz burada üzümle alakalı bir şeyler üretmeye çalışıyorsak, mutlaka ve mutlaka bizim o kapalı sistemin, Afşar Barajı’nın Sarıgöl ve Alaşehir tarafının tamamen devreye girmesi lazım. Şu anda 35 bin dekar suladığımız Alaşehir bahçe sulama, kapalı sisteme geçildiğinde 69 bin dekar olacak; projesi falan çizildi, ücreti yattı, parası yattı Devlet Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğüne ve Kalkınma Bakanlığında olduğunu söylediler. Keza, Sarıgöl’de öyle yani onun da 25-30 bin dekarlık arazisi var bahçe sulamada ama kapalı sistemde onlarda da bir o kadar atıl olan arazi ekonomiye katkıda bulunacak. Yani, bizim Afşar Barajı’nda bir an önce temizlik mi olacak... Biz bunu yetkililerle görüştük; bölgesel olarak temizlik olması gerektiğini söylediler, “Türkiye’nin değişik bölgelerinden makineleri getirip orada bir temizlik olabilir.” dediler, o sözü aldık biz kendilerinden, bölge müdürlüğünden ama burada da sizlerin takibiyle, inşallah, bunun da çalışmasını görürüz. Eğer bu barajımız temizlenirse, kapalı sistem de devreye girerse bizim Alaşehir’imiz bağcılığın bu sorunundan da büyük ihtimal kurtulacak.

Keza, bir de buna paralel olarak da -Ali Bey de belirtti- jeotermallerden dolayı bizim bölgemizde 3 ppm, 2 ppm olan bor değerleri şu anda 50 ppm, 80 ppm değerlerinde. Eğer damla sulama -biz bunu mecburen onlardan suluyoruz, bor derecesi yüksek olan sulardan, yok çünkü başka suyumuz ama- barajın suyu damlama olduğu zaman bu sorunlar da ortadan kalkacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Arkadaşlarımız, sizinle bir irtibata geçsinler, bölge müdürüyle görüşelim inşallah.

Kamil Hocam buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Evet, kapatacaksınız Sayın Başkan; iki, üç cümle söyleyeceğim.

Nedense böyle siz hep bana yanıt vermek durumunda kalıyorsunuz, ben de size karşı... Asla öyle bir niyetim yok ama az önce tarımda çiftçiye verilen desteklemenin maliyetleri düşürme amacı olduğunu söylediniz. Aslında tarımsal üretimde çiftçiye verilen destek, verim artırmaya yöneliktir,

verimliliği artırmaya yöneliktir, kaliteyi artırmaya yöneliktir, üretim planlaması ve ürün desenini oluşturmaya yöneliktir, ürün tercihlerinde tercihi değiştirmeye ve tercih sonucundaki ürün desenine, üretim planlamasına yöneliktir.

Desteklemenin sonucu etkisi de kırsalda çiftçinin, üreticinin hayatta kalabilmesi, en azından yaptığı üretimden memnun olabilmesi ve sosyal refahını artırıcı anlamda... Verilen bir etki olarak söylüyorum, destek bu amaçlara yöneliktir. Eğer maliyeti düşürmeye yönelik bir destek olarak düşünülürse, o ürünün, piyasaya çıkan ürünün fiyatı da “Maliyeti düşürdük, ürünün fiyatını da düşürüyoruz.” anlamı taşır. Siz bunu demediniz ama ondan kaçınmak...

BAŞKAN – Demediğim şeyi... Nasıl peki Hocam?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz bunu demediniz ama siz üretim maliyetini düşürmeye de yönelik dediniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bakın, bir kısmı maliyeti düşürmeye yöneliktir. Mazot desteği neye yöneliktir arkadaşlar, hepinize soruyorum? Maliyeti düşürmeye yöneliktir. Gübre desteği neye yöneliktir? Maliyeti düşürmeye yöneliktir. Ama -biraz önce arkadaşlarımız izah ettiler, slaytta da gösterdiler- kaliteli ürün elde etmeye, verimliliği artırmaya yönelik desteklemelerimiz de var. Bunlar damlama sulamadan başlar, anaç fidan veya tohum kullanmaya kadar gider; bu ayrı. Ama açık ve net yani mazot desteği, gübre desteği, ilaç desteği var ise bu, maliyeti düşürmeye yöneliktir. Verimliliği artırmaya yönelik diğer desteklemelerimiz de var. Bunları tamamını kastederek söylemedim. Özellikle DFİF’i söyledi arkadaşlar...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gübre?

BAŞKAN – Gübre hem maliyeti düşürmeye yöneliktir hem verimliliği artırmaya yöneliktir, iki önemi vardır.

DFİF desteği yaş üzüm ihracatının daha fazla olmasına yöneliktir, kuru üzümdeki rekolteyi düşürmeye yöneliktir, aynı zamanda müstahsilin daha fazla gelir elde etmesine yöneliktir. Yani bir tek şeye bağlamak da haksızlık olur.

Neyse, bunu bir gün, isterseniz bir açık oturumda isterseniz Genel Kurulda uzun uzadıya konuşuruz, tartışırız. Yani tarımı birazcık bilirim. Tarımla aşığım yukarı otuz, otuz beş yıldır iştigal ederiz, kısmen üreticiliğimiz de var. Hayvancılıktan tutun diğer sektörler varıncaya kadar az çok bilirim. Yaptığımız yasal değişiklikleri, mevzuatı da bilirim. Lisanslı depoculuğu, Toprak Koruma Kanunu’nu filan, bunları teker teker sayacak olursak 13, 14, 15 tane -2002’den 2011’a kadar olan kısmını söylüyorum- tarıma yönelik yasal mevzuat getirdik, değişiklik yaptık. Ha, iyi olması yönünde eksik bıraktıklarımız da varsa onu siz, biz, sivil toplum örgütleri, üreticileri söyleyecek, tamamlayacağız.

Değerli katkılarınız için çok teşekkür ediyorum.

Perşembe günü aynı saatte, yine burada toplanmak üzere, Ege İhracatçılar Birliği Başkanlığını davet ediyoruz. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü, tarımsal ve kırsal kalkınma destekleri kooperatif birlik ve üretici örgütlerinin desteklenmesi, üreticilerin eğitimi, arazi düzenlemesi ve toplulaştırma, tarımsal mekanizasyonla alakalı olarak davet ediyoruz. Hocamız müsait olursa, Profesör Doktor Hasan Çelik Hocamızı davet ediyoruz önümüzdeki haftaki toplantımıza.

Toplantı saati ve yeriyle ilgili bir aksilik olmazsa, aynı gün -perşembe günü- ve aynı saatte burada toplanıyoruz. Eğer bir değişiklik olursa arkadaşlarımız, uzman arkadaşımız başta olmak üzere, bize WhatsApp grubu üzerinden bilgilendirme yapacaklar.

Teşrifleriniz ve katkılarınız için çok teşekkür ediyorum. Ayaklarınıza sağlık, ağızınıza sağlık.

Toplantımızın tekrar hayırlara vesile olmasını; ülkemiz için, üreticimiz için, müstahsilimiz için, ihracatçılarımız, tüccarlarımız için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 14.15

